

Buletin lunar
al CNPF – luna
august, 2019

2

Decizii ale Consiliului
de Administrație al Comisiei
Naționale a Pieței Financiare

3

Bartłomiej Zdaniuk:
“Nivelul de cooperare dintre R. Moldova
și Polonia este unul bun, dar există
loc pentru mai bine”

5

CNPF informează despre situația în companiile “Moldova-Astrovaz” SA și “Klassika Asigurări” SA, aflate în procedură de remediere financiară

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) reține atenția publicului asupra situației în cadrul companiilor “Moldova-Astrovaz” SA și “Klassika Asigurări” SA, aflate în procedură de remediere financiară, precum și asupra măsurilor întreprinse de autoritatea de supraveghere în disciplinarea și responsabilizarea managementului celor două entități.

De menționat că, la 01.07.2019 la “Moldova-Astrovaz” SA a fost introdusă procedura de remediere financiară, urmare a abaterilor și neregulilor depistate în cadrul controlului, precum și neeliminării în termen a deficitului semnificativ de active. Potrivit planului de remediere financiară, aprobat de către acționarul asigurătorului, Compania preconizează să majoreze capitalul social până la finele acestui an, precum și să întreprindă o serie de măsuri (reducerea cheltuielilor, eliminarea deficitului de active, limitarea subscrierilor “Carte Verde”), scopul cărora este de a stabiliza situația economico-financiară a entității.

O situație gravă se atestă în cadrul “Klassika Asigurări” SA, aflată, din 29 iulie 2019, în procedură de remediere financiară – prin administrare specială provizorie – introdusă din considerentele cuantificării unui pericol iminent de insolvență a Companiei, fiind atestate mai multe operațiuni dubioase și suspecte privind extragerea mijloacelor financiare din cadrul entității de către foști factori decizionali ai asigurătorului.

Toate materialele aferente controlului au fost remise organelor de drept pentru luare de atitudine potrivit Legii.

CNPF a prescris acționariatului „Klassika Asigurări” SA să înstrăineze pachetul de acțiuni deținut în termen de trei luni.

Ignorarea de către acționariat a prescripțiilor dispuse a determinat, la 3 octombrie curent, Consiliul de Administrație al CNPF să suspende pe un termen de șase luni licența companiei “Klassika Asigurări”.

Decizia de suspendare a licenței a fost luată cu scopul de a asigura con-

dițiile optime de conservare a valorii activelor, precum și în vederea protejării intereselor și drepturilor asiguraților și beneficiarilor asigurării.

În sensul celor enunțate, autoritatea de supraveghere îndeamnă participanții la piața de asigurări să-și onoreze obligațiile asumate și menționează că va continua să implementeze reguli în materie de reglementare și supraveghere a entităților în vederea protejării consumatorilor de practici abuzive.

În context, CNPF relevă că în vizorul autorității de supraveghere sunt și alte companii de asigurări care,

având o capitalizare insuficientă, nu întrunesc pe deplin criteriile în materie de solvabilitate și rezerve tehnice – pre-condiții determinante în activitatea unui asigurător.

În scopul diminuării riscurilor persistente și anticipării situației de insolvență, cu consecințele eventuale de rigoare, CNPF, în mod constant, de la caz la caz, va recurge la aplicarea, față de unele companii, a instrumentelor financiare adiționale: redresare financiară/remediere financiară și/sau administrare specială.

Serviciul de presă al CNPF

ÎN ATENȚIA COMPANIILOR – ENTITĂȚI DE INTERES PUBLIC!

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, Instituția Publică Ediția Periodică Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.: 022 221287, 022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market în toate oficiile “Poșta Moldovei” din țară sau la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

Agencia “Ediții Periodice” (022) 233740

INVITAȚIE DE COLABORARE!

I.P. Ediția Periodică “Capital Market” lansează o propunere de colaborare pentru agenții și companiile de publicitate.

Telefon de contact – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Curs valutar
16.10.2019

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.5096
EUR	1	19.2894
UAH	1	0.7104
RON	1	4.0582
RUB	1	0.2718

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156

Comrat: №169

Cahul: №170

Orhei: №150

Hâncești: №161

Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm!

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 8 • 2019

PIAȚA DE CAPITAL

PIAȚA PRIMARĂ

În luna august 2019, în Registrul de stat al valorilor mobiliare au fost înregistrate 4 emisiuni de acțiuni în valoare de 18,02 mil. lei, inclusiv 3 emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 10,92 mil. lei și o emisiune de instituire a societății pe acțiuni în valoare de 7,10 mil. lei (Tabelul nr. 1).

Volumul emisiunilor de acțiuni în luna august 2019 s-a micșorat, comparativ cu aceeași lună a anului precedent, cu 36,49 mil. lei sau cu 66,94% (Diagrama nr. 1).

În ianuarie-august 2019 au fost efectuate 19 emisiuni de valori mobiliare în valoare totală de 154,83 mil. lei, ceea ce constituie o descreștere cu 314,07 mil. lei sau cu 66,98% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Evoluția numărului și a volumului emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-august 2015–2019 este reflectată în Diagrama nr. 2 și Diagrama nr. 3.

În ianuarie-august 2019, fluxul de investiții străine a constituit 20,44 mil. lei sau 13,20% din totalul emisiunilor de acțiuni.

Totodată, volumul investițiilor străine înregistrat în ianuarie-august 2019 s-a majorat cu 3,15 mil. lei sau cu 18,22% față de aceeași perioadă a anului precedent (Diagrama nr. 4).

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA SECUNDARĂ

În luna august 2019, pe piața secundară au fost efectuate 798 tranzacții cu valori mobiliare corporative în volum de 400,07 mil. lei raportate la 12,57 mil. valori mobiliare.

În perioada ianuarie-august 2019, pe piața secundară au fost efectuate 3907 tranzacții în volum de 4867,51 mil. lei, volumul acestora înregistrând o creștere cu 1711,92 mil. lei sau cu 54,25% față de perioada ianuarie-august a anului precedent (Tabelul nr. 2).

Ponderea tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară în august 2019, după volumul tranzacțiilor și după numărul acestora, este reflectată în Diagrama nr. 5 și Diagrama nr. 6.

Totodată, în luna august 2019, pe piața secundară, CNPF a aprobat un prospect al ofertei de preluare benevolă a valorilor mobiliare (Tabelul nr. 3).

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA REGLEMENTATĂ

În luna august 2019, pe piața reglementată au fost efectuate 6 tranzacții în volum de 0,63 mil. lei raportate la 0,10 mil. valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor, ponderea maximă după volum a revenit la 2 tranzacții de vânzare-cumpărare, care a constituit 0,55 mil. lei sau 87,30% din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată. Totodată, 4 tranzacții ca urmare a licitației cu strigare (Pachet unic) au constituit 0,08 mil. lei sau 12,70% din volumul total al tranzacțiilor efectuate (Diagrama nr. 7).

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN CADRUL SISTEMULUI MULTILATERAL DE TRANZACȚIONARE (MTF)

În luna august 2019, în cadrul MTF nu au fost efectuate tranzacții.

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN AFARA PIEȚEI REGLEMENTATE SAU MTF

Conform rapoartelor prezentate de către entități, în luna august 2019, în afara pieței reglementate sau MTF au fost efectuate 792 tranzacții în volum de 399,44 mil. lei raportate la 12,47 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF, ponderea maximă după volum a revenit tranzacțiilor de vânzare-cumpărare ce a constituit 397,01 mil. lei sau 99,39% din volumul tranzacțiilor în afara pieței reglementate sau MTF. Totodată, tranzacțiile de donații între persoane care sunt soți, rude sau afini până la gradul II inclusiv au constituit 1,37 mil. lei sau 0,34% și, respectiv, alte tranzacții – 1,06 mil. lei sau 0,27% din volumul tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF (Diagrama nr. 8).

Comisia Națională a Pieței Financiare:
MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,
tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md

Direcția generală dezvoltare instituțională
și relații externe: tel. (37 322) 859 430

Diagrama nr. 1 Volumul emisiunilor de acțiuni în august 2015–2019

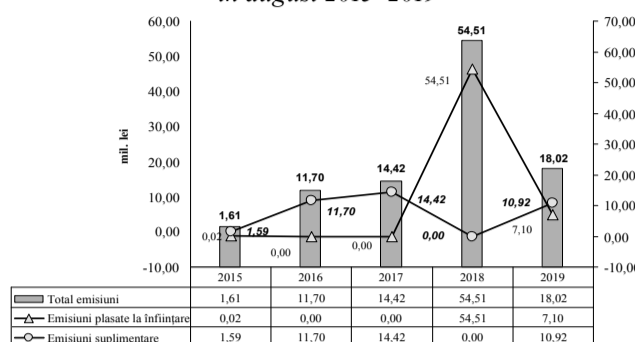

Diagrama nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie–august 2015–2019

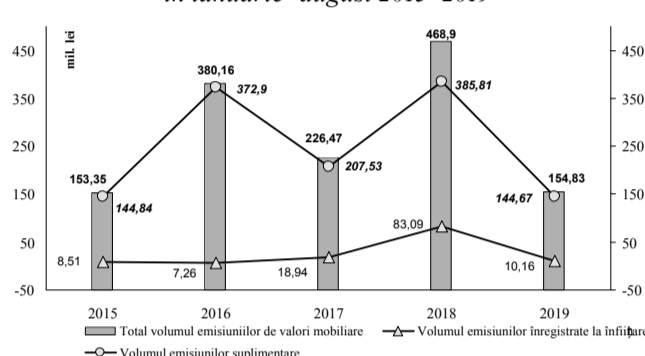

Diagrama nr. 3 Numărul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie–august 2015–2019

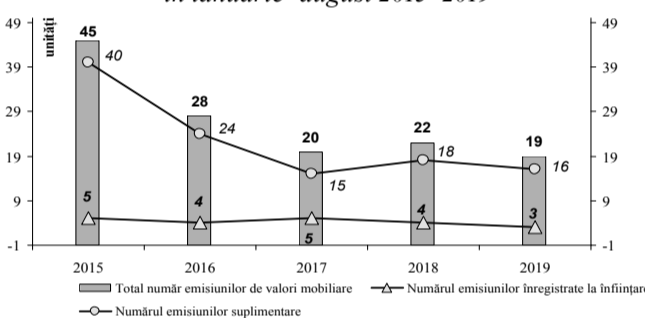

Diagrama nr. 4 Volumul investițiilor străine în ianuarie-august 2015–2019

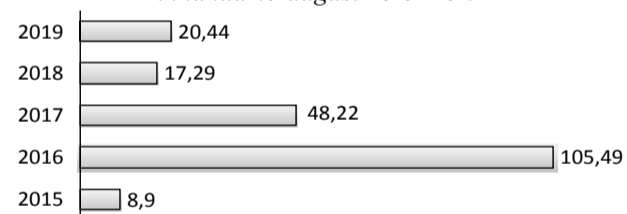

Diagrama nr. 5 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, august 2019 (după volumul tranzacțiilor)

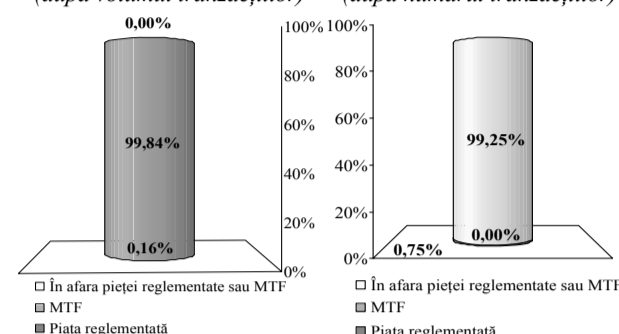

Diagrama nr. 6 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, august 2019 (după numărul tranzacțiilor)

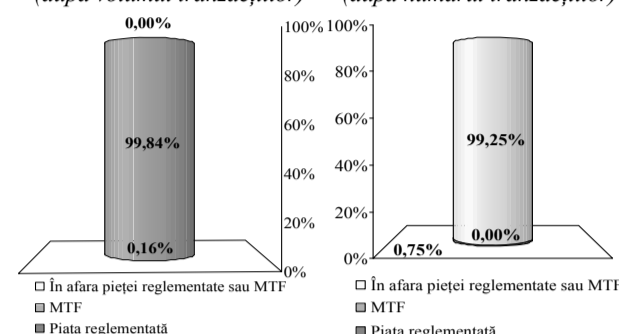

Diagrama nr. 7 Structura tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată în luna august 2019

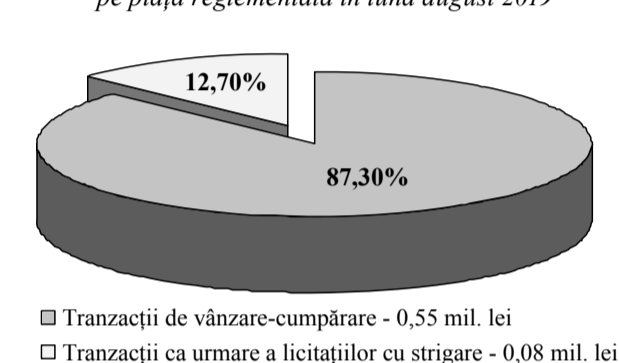
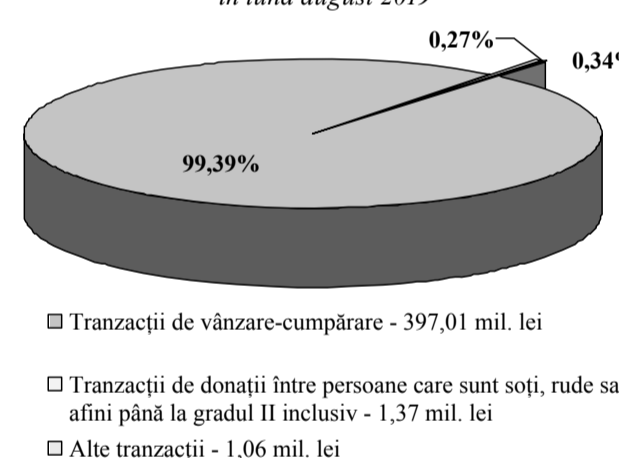

Diagrama nr. 8 Structura tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF în luna august 2019

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare în august 2019

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plasare a unei valori mobiliare, lei
Emisiuni de acțiuni de constituire					
SA "APĂ-CANAL CAHUL"	MD14APCC1002	7 100 000	71 000	100	100
Total		7 100 000			
Emisiuni de acțiuni suplimentare					
CA" GENERAL ASIGURĂRI" SA	MD14GEAS1003	6 000 000	6 000 000	1	1
BC "ENERGBANK" SA*	MD14ENER1001	4 148 400	82 968	50	50
SA" VIV"	MD14VIVC1003	772 642	772 642	1	1
Total		10 921 042			
Total general		18 021 042			

* Acțiuni emise în contextul art. 521 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor

Tabelul nr. 2 Indicatorii privind volumele tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative înregistrate în ianuarie-august 2018–2019

Ianuarie-august	Piața reglementată		Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)		Tranzacții în afara pieței reglementate sau MTF		Total piața secundară	
	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei
2018	229	1425,95	60	39,97	4843	1689,67	5132	3155,59
2019	115	3225,80	37	1,58	3755	1640,13	3907	4867,51

Tabelul nr. 3 Ofertele de preluare benevolă derulate în luna august 2019

Hotărârea CNPF	Data publicării în monitorul oficial	Denumirea ofertantului	Date despre valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei			
			Denumirea emitentului	Valoarea nominală lei	Preț propus lei	Nr. de acțiuni ce constituie obiect al ofertei
nr. 35/1 din 12.08.2019	16.08.2019	Alexandru Ghilaș, Galina Ghilaș, SRL „GRINARID”	SA „LUSME-CON”	50,00	10,00	49 738

Protestul transportatorilor de pasageri readuce în actualitatea problema tarifelor. Miercuri, 9 octombrie, un număr impunător de unități de transport au tras pe dreapta, solicitând creșterea tarifului. Principalul motiv este că actualul tarif nu acoperă nici pe departe cheltuielile pe care le suportă. Cei de la volan, dar și patronii lor și-ar dori o creștere de câțiva lei, invocând cauze ce țin de investiții nerecuperate, creșterea prețului la combustibil, în general, creșterea costurilor vieții. Și aici bagi ce vrei: prețul legumelor, taxa de drum, serviciile medicale, prețul cafelei și, de ce nu, biletele de tratament.

Este adevărat, toate acestea s-au cam scumpit. Mai mult, mai puțin, dar s-au scumpit. Ultima majorarea a tarifelor la transport s-a produs acum șapte ani. În anul 2012, tarifele au fost majorate de la 0,36 la 0,48 bani/kilometru.

Trebuie de notat că respectiva creștere a avut loc în contextual unui salt dureros al prețului la carburanți. La 3 martie 2012, mai multe stații PECO au afișat la panou prețuri în creștere cu până la 80 de bani. Astfel, un litru de benzină cu cifră octanică A95 costa 17,24 lei, iar gazul lichefiat – 9 lei/litru. Pentru un litru de motorină, petroliștii au afișat un preț de 16,55 lei/l. După numai o lună de zile, carburanții s-au scumpit din nou. Pe 8 aprilie, prețul la produsele petroliere a crescut cu aproximativ 60 de bani. Prețul unui litru de benzină Euro Premium 95 a constituit 17,84 de lei, iar a motorinei – 16,94.

Și de data aceasta se motivează prin creșterea prețului la carburanți. E de recunoscut că în perioada 2012-2019 prețul la benzină și motorină a fost într-un zigzag continuu, dar după acești șapte ani constatăm un salt de doar circa 60 bani atât la benzină, cât și la motorină.

Dar specialiștii în materie de transport susțin că nu carburanții sunt factorul care determină o eventuală majorare a tarifului la transport, iar problema trebuie analizată în toată complexitatea ei, vizând transportul de pasageri în ansamblu și nu doar segmentul interurban.

Relevant este în acest sens punctul de vedere al lui Victor Ceban, doctor în științe și conferențiar universitar la UTM, autorul unor studii despre optimizarea transportului public, care încă acum un an spunea că „Situția creată cere schimbarea tarifelor, însă trebuie găsit acel tarif optimal. Problema este că, în ultimii ani, din varii motive, s-a redus brusc coeficientul de îmbarcare la mai multe module de transport. Actualmente sunt mult mai puțini călă-

tori decât prevede norma, normă care constituie 40 la sută. Asta înseamnă că la fiecare kilometru de parcurs ar fi ca mijlocul de transport, fie troleibuz, fie autobuz, să fie încărcat în proporție de cel puțin 40 la sută. Bunăoară, în troleibuz sunt 100 de locuri, ar trebui să fie cel puțin 40 de călători. Dacă ar fi asigurat acest coeficient de îmbarcare, atunci ar fi acoperite practic toate cheltuielile transportatorilor.

La modul practic, cu un tarif de trei lei la troleibuz, Regia Transport Electric poate să-și acopere toate cheltuielile suportate, cu condiția însă ca coeficientul de îmbarcare să fie de 40 la sută. La microbuze, cu tariful de cinci lei pot fi acoperite cheltuielile. Actualmente, operatorii de transport la rute interurbane lucrează cu 48 bani per pasager pe kilometru. Ceea ce înseamnă că o persoană transportată la o sută de kilometri achită 48 de lei. A fost o perioadă când le convenea acest fapt. S-ar cere însă majorarea până la un leu a tarifului per kilometru”.

Și pasagerii sunt destul de angajați în discuțiile despre creșterea tarifului. De cele mai multe ori, aceștia și-ar dori o mai bună calitate a serviciilor. Saloane reparate și curate, mai multă siguranță, un șofer care sa aibă ambele mâini pe volan, un șofer care nu țipă la copii, un șofer care nu ascultă muzică, un șofer care nu trage pe el pantalonii scurți, un șofer care nu trage de timp ca să recupereze la întoarcere, un șofer...

Ei bine, acest șofer a fost prezent miercuri în piața Marii Adunări Naționale. În primele ore ale dimineții, a trecut pe lângă copiii porniți la școală și i-a lăsat în stație, că așa cere regula protestului. A trecut pe lângă toți ceilalți oameni ieșiți la o margine de drum pentru a merge la muncă, la spital, la judecată sau pur și simplu, la cumpărături.

Da, recunoaștem, acest șofer a fost soluția salvatoare atunci când statul nu avea capacități suficiente pentru

Despre bani, proteste și un șofer cu ambele mâini pe volan

a organiza și desfășura cât de cât normal transportul de pasageri. E meritul lui, însă acest merit nu e suficient pentru a certifica orice nivel de calitate. În spatele acestui merit nu putem ascunde la nesfârșit podeaua găurită a unității de transport. Nu putem ascunde blocajele survenite ca urmare a staționării lor “la solicitarea pasagerului”. Nu putem ascunde un gen de business cu încasările necontabilizate în totalitate. Nu ne putem ascunde la nesfârșit.

Da, știm bine că regula afacerii e ca prețul să acopere costurile și să admită o brumă de rentabilitate. Dar regula asta zice că salariul unui pedagog trebuie să acopere costurile vieții acestuia. Și de ce admitem încălcarea regulii atunci când e vorba de pedagog?

Am recurs la această paralelă, chiar dacă e ușor să spui, eventual “Păi, să iasă și pedagogul în piață!”. E ușor.

Cei care pot analiza lucrurile într-un context anume, susțin că nu va majora nimeni nimic până la alegerile locale. Cei care pot analiza lucrurile spun că majorarea ar împinge opoziția în susul clasamentelor. Poate. Aici însă, pe această palmă de ziar nu prece e loc pentru politică. E pentru cifre, argumente și opinii. Simple opinii.

În ziua protestului, guvernul s-a expus asupra evenimentului de dincolo de geamurile sale. Cu atât mai mult cu cât și protestul a fost “pus în scenă” anume pentru cei din cabinetele respectivei clădiri.

Premierul Maia Sandu a declarat că executivul discută serios cu transportatorii, iar acest dialog se desfășoară pe platforma Ministerului Economiei și Infrastructurii. Premierul spune că Executivul ia în calcul în mod prioritar interesul cetățeanului, care nu are capacități financiare ca să suporte o creștere a tarifelor pentru călătorii.

„Guvernul are grija cetățeanului, iar noi ne dăm seama că cetățenii, în mare parte, nu au capacități financiare ca să suporte o creștere nouă de tarife. Noi pornim de la interesul cetățenilor și vom insista pe această poziție”, a precizat Maia Sandu.

Un comunicat de presă difuzat de Ministerul Economiei pare mai categoric, dar cu prea multă tangență la declarația doamnei Sandu.

“Guvernul dezaproabă decizia transportatorilor de a suspenda 600 de curse mâine, 9 octombrie, blocând astfel circulația cetățenilor, motivând greva în baza refuzului Ministerului Economiei și Infrastructurii de a majora tarifele la serviciile rutiere naționale. Pasagerilor trebuie să li se asigure condiții civilizate de călătorie, microbuze și autobuze destinate exclusiv transportului de pasageri. Doar după îndeplinirea acestor condiționalități, putem vorbi despre solicitarea transportatorilor de ajustare a tarifelor.

Conform solicitării transportatorilor, aceștia își doresc majorarea imediată a tarifului de la 48 de bănuți până la 92 de bănuți per km, fără ca să ia în calcul impactul negativ asupra cetățenilor.

La moment se lucrează asupra unui proiect de lege de modificare a Co-

dului Transporturilor Rutiere, care a fost prezentat Consiliului consultativ pe domeniul transporturilor rutiere, din care fac parte toate Asociațiile patronale de profil. Din partea transportatorilor s-a solicitat să se expună cu propuneri consolidate de modificare a codului dat, care să soluționeze problema fluxului de călători și optimizarea programului de transport rutier. Proiectul va fi supus consultărilor publice, astfel permițând tuturor să se expună asupra calității și modalității de deservire a serviciilor rutiere din țara noastră”.

Joi, 10 octombrie, piața de după geamurile Guvernului era pustie. E de bănuț că în dimineața zilei, niște copii porniți la școală nu au întârziat la ore, pentru că microbuzul care trece zilnic la șapte și ceva s-a oprit și ei au urcat dându-i bărbatului de la volan câțiva lei. S-ar putea să fie singurii lei pe care îi aveau acești copii în buzunare.

Constantin OLTEANU

În atenția acționarului BC “Moldova – Agroindbank” S.A.

AVIZ de revocare a deciziei Consiliului BC” MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. din 12.09.2019, procesul-verbal nr. 18, cu privire la convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor BC” MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. (mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 9/1)

STIMATE ACȚIONAR,

Prin decizia Consiliului băncii din 12.09.2019, procesul-verbal nr. 18 s-a decis convocarea la 31.10.2019 a Adunării generale extraordinare a acționarilor BC” MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A.,

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Cu privire la alegerea unei noi componente a Consiliului băncii.

Ulterior, Consiliul băncii a recepționat un șir de scrisori din partea acționarilor băncii, prin care aceștia au atras atenția asupra faptului, că banca de fapt, conform legislației în vigoare, are obligația de a alege Consiliul băncii în componență nouă, abia la următoarea Adunare generală ordinară anuală a acționarilor BC” MOLDOVA-AGROINDBANK” S. A, ca urmare a reducerii actualei componente a Consiliului băncii cu o persoană.

Respectiv, luând în considerație lipsa unei cerințe legale, dar totodată existența unor costuri și efort uman care ar trebui să le suporte banca, acționarii băncii au solicitat revizuirea deciziei Consiliului băncii de a petrece la 31.10.2019 Adunarea generală extraordinară a acționarilor BC” MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. Lipsa raționamentului pentru ținerea Adunării generale extraordinare a acționarilor BC” MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. a fost argumentată și prin faptul, că și acționarii băncii, în cadrul procesului de asigurare a prezenței la adunarea în cauză, vor suporta un efort financiar nejustificat. Reieșind din aceste solicitări, prin decizia Consiliului băncii din 09.10.2019, procesul-verbal nr. 22, s-a decis de a revoca decizia Consiliului băncii din 12.09.2019, procesul-verbal nr. 18, cu privire la convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor BC” MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A.

Astfel, prin prezenta vă aducem la cunoștință faptul, că Adunarea generală extraordinară a acționarilor BC” MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A. din 31.10.2019 nu va avea loc, iar chestiunea privind alegerea unei noi componente a Consiliului băncii se va examina în cadrul Adunării generale ordinare anuale, care va fi ținută în anul următor.

Cu respect,

Președintele Comitetului de Conducere al băncii Serghei Cebotari

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței ordinare din 15 octombrie 2019, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare nebancale, mai cu seamă:

AUTORIZARE

- Prospectul ofertei de preluare benevolă, inițiată de ofertantul SRL „LAXVA COM”, obiectul căreia îl constituie procurarea a 208 892 acțiuni ordinare nominative emise de SA „FULGER ST”, la prețul de 2,03 lei per acțiune, cu durata de 15 zile din data anunțării;

- Înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a înscrisurilor aferente reducerii capitalului social al SA „TERMOTRANSAUTO” cu 4 252 350 lei prin micșorarea valorii nominale a acțiunilor emise de la 20 lei la 5 lei. Capitalul social al societății după reducere va constitui 1 417 450 lei, divizat în 283 490 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 5 lei;

- Înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a radierii:

- valorilor mobiliare emise anterior de SA „COM DH” în număr de 1512 acțiuni ordinare nominative în rezultatul reorganizării prin transformare în SRL;

- valorilor mobiliare emise anterior de SA „IGNIS-ELECTRUM” în număr de 47768 acțiuni ordinare nominative în rezultatul reorganizării prin transformare în SRL;

- valorilor mobiliare emise anterior de SA „NARZAN” în număr de 26582 acțiuni ordinare nominative în rezultatul reorganizării prin transformare în SRL;

- Reorganizarea prin transformare în SRL a următoarelor SA: „IRIAL”, „TRANSENERGOPROIECT” și „FABRICA DE CONFECȚII ANENII NOI”;

- Reperfectarea licenței AEI „VALEA VÎLCULUI” în legătură cu modificarea adresei juridice la două filiale din or. Nisporeni și or. Leova;

- Avizarea radierii din Registrul de stat al persoanelor juridice a AEI „MERCURIUS DIN MELEȘENI” cu sediul în r-nul Călărași, s. Meleșeni, în urma lichidării;

- Înregistrarea de stat a modificărilor operate în documentele de constituire și în datele Companiei “INTACT ASIGURĂRI GENERALE” SA înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice privind schimbarea adresei juridice din str. Albișoara 21/3, mun. Chișinău în str. Maria Cebotari nr. 55, mun. Chișinău;

- Înregistrarea în Registrul agenților de asigurare și agenților bancassurance a următoarelor entități: AEI „RURAL CREDIT”, AA „MOTO-ASIG” SRL și AA „TRADE ASIG” SRL.

SUPRAVEGHERE

- A luat act de Raportul Direcției de profil din cadrul CNPF privind executarea prevederilor art. 46 alin. (8) lit. a)-c) din Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare în partea ce ține de entitățile a căror valori mobiliare sunt admise spre tranzacționare în cadrul MTF și pe piața reglementată, altele decât cele ale băncilor și societăților de asigurare;

- A luat act de rezultatele controlului complex al respectării de către AEI „SOROCA” a legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut pentru perioada de activitate 01.08.2016-31.07.2019. În context, CNPF a inițiat procedura de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv al AEI „SOROCA” conform Codului contravențional, aplicând, în acest sens, avertisment administratorilor entității în cauză pentru nerespectarea cadrului normativ aferent speței;

- A dispus efectuarea controlului privind respectarea legislației aferente domeniului asociațiilor de economii și împrumut de către AEI „CIUCIULENI-CREDIT”.

Serviciul de presă al CNPF

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770.

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL

BC “Victoriabank”, SA., fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar Grup” SRL

Republica Moldova nu are alternativă la competitivitate

Competitivitatea face diferența. Fie că e vorba de un individ care visează să-și facă o carieră de succes, fie că e vorba de o țară care luptă pentru a cuceri piețele externe.

Singurul adevăr care nu poate fi pus la îndoială este că, cu cât o economie este mai competitivă, cu atât mai mult poate face față concurenței tot mai acerbe. Mai ales dacă țara este una mică și nu este bogată în resurse.

Creșterea competitivității și productivității este soluția cheie pentru ca Republica Moldova să atingă o creștere durabilă, pentru crearea de noi locuri de muncă și reducerea în continuare a sărăciei, se arată în raportul Băncii Mondiale „Migration and Brain Drain” (Migrația și exodul creierilor), lansat la 8 octombrie.

Forumul Economic Mondial (WEF) a făcut public în aceeași săptămână topul celor mai competitive țări din lume. Republica Moldova este plasată pe locul 86 din 141 țări incluse în clasament. Partea bună este că ea a mai urcat două poziții în top, după ce în anul trecut am avansat cu un loc mai sus. Sunt niște pași mici, dacă comparăm cu anul 2017 când am făcut un salt cu 11 poziții în top. Este politica „pașilor mici” ceea ce de ce avem nevoie.

Partea proastă este că, în pofida tuturor reformelor declarate, a eforturilor de a schimba mediul de afaceri și a atrage mai multe investiții, rămânem în partea a doua a clasamentului, chiar dacă performanța este în creștere: în 2019, Republica Moldova a obținut un scor de 56,7 puncte, față de 55,5 puncte în anul 2018. Dar este încă departe de valoarea maximă obținută de ocupanta primei poziții în top de 84,8 puncte.

Mai mult, cedăm țărilor din regiune, principalii concurenți. Potrivit studiului WEF, Republica Moldova este devansată de țările din regiune, Ucraina și România, care au fost plasate pe pozițiile 85 și, respectiv, 51. Iar Federația Rusă, una dintre piețele tradiționale pentru produsele moldovenești, a fost plasată pe locul 43.

Economia moldovenească se plasează în top imediat după Argentina, Sri Lanka și Ucraina și devansează Tunisia, Liban, Algeria. Înaintea Moldovei se află state-membre ale CSI precum Federația Rusă (43), care și-a menținut poziția din anul 2018, Kazahstan (55), Azerbaidjan (58), Georgia (74), Armenia (69). Însă, chiar dacă aceste țări se află în top mai sus decât Republica Moldova, performanța unora dintre ele s-a înrăutățit față de anul 2017. Astfel Georgia a coborât opt poziții, în timp ce Azerbaidjan a înregistrat un salt cu 11 poziții în clasament. Mai puțin competitive sunt economiile unor țări ca Kârgâzstan, care ocupă locul 96 și Tadjikistan, plasată pe locul 104, în scădere cu două poziții față de anul trecut.

După valoarea înregistrată la cei 12 „piloni”, luați în calcul la elaborarea clasamentului, poziția Republicii Moldova a fost influențată negativ de variabilele care determină sistemul financiar, dimensiunea pieței și stabilitatea macroeconomică.

Republica Moldova a înregistrat punctaje mai bune la capitolul pregătirea tehnologică, eficiența pieței muncii, eficiența pieței bunurilor, capitalul uman, educație și abilități infrastructură.

Nu ar trebui, probabil, să încercăm să inventăm bicicleta în încercarea de a ridica competitivitatea economiei moldovenești. Multe din soluțiile care ar face companiile și produsele noastre, dar și economia în general, mai competitive se regăsesc în ultima ediție a publicației tradiționale „Cartea Albă”, lansată recent de Asociația Investitorilor Străini. Ea nu doar ar trebui citită atent, dar și implementată.

AL TREILEA VAL

O încetinire mai accentuată decât era de așteptat în zona euro – cel mai important partener comercial al Republicii Moldova – ar putea genera efecte negative în economii cu legături comerciale și financiare strâns legate, menționând Banca Mondială. Activitatea mai modestă din Federația Rusă va duce la reducerea fluxurilor de remitențe, care reprezintă o pondere importantă a veniturilor din Kârgâzstan, Moldova, Tadjikistan și Ucraina. Dar și războaiele comerciale între marile puteri adaugă multă instabilitate și incertitudine. Analizii vorbesc de o eventuală criză în anii următori similară celei din 2009, care va afecta, în primul rând, exporturile, sistemul financiar. Este gata Republica Moldova să facă față acestor provocări? Va face față acestor provocări țările cele mai competitive.

CREȘTEREA ECONOMICĂ ÎNCETINEȘTE

Creșterea economică din Europa și Asia Centrală încetinește, creșterea regională fiind estimată la 1,8 la sută pentru 2019, conform celei mai recente prognoze economice a Băncii Mondiale pentru Europa și Asia Centrală

(EAC). Această estimare, cea mai pesimistă din ultimii patru ani, reflectă încetinirea creșterii atât în Federația Rusă, cât și în Turcia, cele mai mari economii din regiune. Raportul constată, de asemenea, o creștere robustă în Republica Moldova.

Potrivit raportului, Banca Mondială estimează o creștere a economiei moldovenești în anul 2019 de 3,4 la sută, și o revenire la un avans de 3,6 la sută în 2020 și 3,8 la sută în 2021. Instituția financiară internațională și-a menținut previziunile, lansate anterior, care însă sunt sub nivelul creșterii economiei înregistrat în ultimii trei ani de 4-4,7 la sută.

„Creșterea mai rapidă a creditului, creșterea reală a salariului și performanțe puternice la export vor susține creșterea în 2019. Pe de altă parte, reducerea remiterilor, inflația mai mare și dispariția efectelor stimulentei fiscale introduse înainte de alegeri vor decelera creșterea în 2019 la 3,4 la sută”, apreciază experții Băncii Mondiale. Reducerea cererii externe, în pofida unei extinderi a activităților în zonele economice libere, va contribui, de asemenea, la o încetinire a creșterii, menținând deficitul contului curent sub valorile istorice.

Salvarea vine de la competitivitate. Creșterea competitivității și productivității este soluția cheie pentru ca Republica Moldova să atingă o creștere durabilă, crearea de noi locuri de muncă și reducerea în continuare a sărăciei.

Republica Moldova a înregistrat un avans economic de 5,8 la sută, pe serie brută, în trimestrul doi 2019 față de perioada similară a anului precedent, peste așteptările analiștilor și oficialităților, care au mizat pe o creștere cu 3,4-4,4 la sută a produsului intern brut. Statisticile oficiale mai arată că în semestrul întâi s-a înregistrat o creștere de 5,2 la sută, ca urmare Produsul Intern Brut a urcat la circa 90,9 miliarde de lei. Situația însă s-ar putea schimba.

REPUBLICA MOLDOVA ARE CEL PUȚIN PATRU „POTENȚIALI CAMPIONI ASCUNȘI”

Republica Moldova are cel puțin patru „potențiali campioni ascunși” – companii mici și mijlocii de succes și inovatoare, dar practic necunoscute, se arată într-un studiu publicat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), citat de Mold-street.com.

Potrivit sursei citate, cel mai mare număr de „campioni ascunși” a fost identificat în Polonia (11), urmat de Belarus (10), Serbia (10) și Slovenia (10).

Studiul constată că o mare parte a acestor așa-numiți „campioni ascunși” activează în industria prelucrătoare. „Acest lucru indică poziționarea de succes a acestora ca furnizori de clustere industriale mai mari, care a fost susținută de patrimoniul puternic al regiunii în acest sector”, potrivit BERD, care a finanțat studiul.

Conceptul de „campioni ascunși” descrie companiile care sunt printre cele mai bune din lume în ceea ce privește cota de piață în nișa respectivă sau printre primele două dintr-o regiune. Veniturile lor nu depășesc un miliard de dolari și tind să nu fie deloc cunoscute de publicul larg.

Vlad BERCU

Patru bănci comerciale din Moldova au fost incluse în clasamentul „SEENEWS TOP 100 SEE BANKS”

Patru bănci comerciale din Republica Moldova – Moldova Agroindbank (MAIB), Moldindconbank (MICB), Victoriabank și Mobiasbancă au fost incluse în topul celor mai mari bănci comerciale din Europa de Sud-Est – „SEENEWS TOP 100 SEE BANKS”.

Potrivit agenției INFOTAG, clasamentul a fost realizat de Business Intelligence for Southeast Europe, în baza rapoartelor financiare la 31 decembrie 2018. Potrivit datelor clasamentului, MAIB – cea mai mare instituție financiară din țară, s-a clasat pe poziția 64, anul trecut poziționându-se pe locul 67. Pe parcursul anilor, banca a urcat consecvent în top, pentru prima dată fiind listată în anul 2010, când s-a clasat pe poziția 100.

Banca a finalizat anul 2018 cu un profit de 530,1 mil. lei. Activele MAIB s-au ridicat la 23,6 mlrd. lei, iar capitalul – la 3,8 mlrd. de lei. Prin rețeaua sa vastă de 66 sucursale și 118 agenții, banca deservește cca 1 000 000 de clienți atât persoane fizice, cât și IMM și corporații.

MICB a urcat cu patru poziții în clasament, ocupând locul 79 (83 în anul 2017). În 2018, banca a obținut un profit de circa 500,3 mil. lei. Activele MICB constituie 16,4 mlrd. lei, iar capitalul – 2,5 mlrd. lei. La finele anului 2018, banca deținea 63 de sucursale și 131 de agenții.

Victoriabank a coborât cu trei poziții în clasament. În anul 2017, instituția financiară s-a clasat pe locul 85, iar în anul 2018, s-a poziționat pe locul 88. La sfârșitul anului 2018, Victoriabank a înregistrat un profit de 167,1 mil. lei. Activele băncii constituie 14,3 mlrd. lei, iar capitalul – 2,41 mlrd. lei. Banca are 34 de sucursale și 59 de agenții.

Mobiasbancă a intrat în clasament pentru prima dată, situându-se pe locul 100. În anul 2018, aceasta a obținut un profit de 301,1 mil. lei. Activele Mobiasbancă depășesc 11 mlrd. lei, iar capitalul – 1,6 mlrd. lei. Banca are 53 de sucursale pe întreg teritoriul Moldovei și peste 166 mii de clienți activi.

În perioada 2018–2019, tabloul pieței bancare din Republica Moldova s-a schimbat, odată cu apariția noilor investitori strategici. În cele patru bănci sistemice ale Republicii Moldova sus-menționate s-a schimbat componența acționarilor. În anul 2018, HEIM Partners Limited, un consorțiu internațional format din Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Horizon Capital și AB Invalda INVL, a achiziționat pachetul de acțiuni în mărime de 41,09% din capitalul social al MAIB. Banca Transilvania (România) și BERD au devenit acționari majoritari ai Victoriabank. Cea mai mare bancă din Ungaria, OTP Bank Nyrt, a cumpărat peste 96% din acțiunile Mobiasbancă, iar Doverie United-Holding (Bulgaria) a cumpărat 63,89% din MICB. Astfel, la începutul anului 2019, peste 70% din activele sistemului bancar erau gestionate de companii internaționale renumite cu o reputație financiară solidă.

INFOTAG

Indicele competitivității globale	Locul în 2018	Locul în 2018	Locul în top în 2017
Republica Moldova	86	88	89
Reglementările de bază			
Capacitatea instituțională a statului	81	84	119
Infrastructura	78	79	84
Stabilitatea macroeconomică	94	95	81
Sănătatea	94	92	97
Amelioratori de eficiență			
Educație și abilități	74	73	83
Eficiența pieței bunurilor	68	70	97
Eficiența pieței muncii	56	71	94
Sistemul financiar	124	128	124
Pregătirea tehnologică	48	48	53
Dimensiunea pieței	127	126	120
Inovațiile și factorii sofisticati			
Dinamismul afacerilor	68	69	120
Inovațiile	109	105	128

Bartłomiej ZDANIUK: “Nivelul de cooperare dintre R. Moldova și Polonia este unul bun, dar există loc pentru mai bine”

Polonia este unul dintre partenerii R. Moldova, care îi oferă nu doar produse de calitate, dar și proiecte de dezvoltare în diverse ramuri ale industriei. Deosebit de valoroasă este experiența poloneză pentru dezvoltarea energetică, a regiunilor, precum și a întreprinderilor mici și mijlocii. Excelența Sa, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Polonia în Moldova, Bartłomiej Zdaniuk, a prezentat, în cadrul unui interviu pentru ziarul Capital Market, viziunea sa asupra relațiilor actuale de colaborare dintre cele două țări.

– Cum evaluați nivelul cooperării economico-comerciale dintre Republica Polonă și Republica Moldova?

– Consider că nivelul de cooperare este unul bun, dar, la fel ca și în alte domenii există loc pentru mai bine. Cifra care rezumă starea cooperării este nivelul schimburilor comerciale care a atins un volum de 300 de mil. de euro. Aproape două treimi din acest comerț îl reprezintă exportul Poloniei în R. Moldova și o treime – exportul R. Moldova în Polonia. Bineînțeles, ar fi bine să avem un schimb și mai mare.

R. Moldova este cunoscută în Polonia preponderent datorită vinurilor pe care le produce, care sunt prezente în orice supermarket. Aici, în R. Moldova, mă bucură foarte mult faptul că găsim multe produse alimentare, fructe congelate, articole de uz casnic sau diferite utilaje de origine poloneză. Un mare avantaj este și faptul că există o cursă de avion zilnică și directă între Chișinău și Varșovia. Contactele directe sunt foarte importante între producător, negociator, consumator, comerciant și așa mai departe. Sper, bineînțeles, că în viitor schimburile comerciale vor crește.

– Totuși, 300 de milioane de euro nu este o sumă atât de mare, este evident că potențialul nu este valorificat...

– Potențialul este desigur mult mai mare, având în vedere faptul că noi suntem o țară cu o populație de circa 38 de mil. de cetățeni. Mai mult decât atât, suntem o piață previzibilă, o piață cu perspectivă, care nu se închide peste noapte din niște motive suspecte. De aceea, oameni de afaceri din R. Moldova sunt invitați în Polonia să-și deschidă afaceri în diferite domenii.

R. Moldova are multe avantaje, dar ea ar trebui să le valorifice sau să le expună mai bine pentru a stimula businessul să inițieze afaceri aici.

– În opinia Dvs., nu considerați că ar trebui discutată, analizată și poate chiar revizuită și baza normativă în vigoare din ambele țări, deoarece mi se pare că există și momente legate de legislație...

– Trebuie de luat în calcul faptul că Polonia este deja o piață relativ mare, îndeosebi în Europa Centrală, dar totodată ea face parte și din UE, din piața comună a UE. Deci, elementul de bază în prezent este respectarea Acordului de asociere și a Zonei de liber schimb aprofundat și cuprinzător. Experiența arată că, din păcate, nu s-au folosit încă toate prevederile, toate limitele, toate contingentele în acest schimb. Cred că impedimentul cel mai mare pentru comerț constă în

cunoașterea insuficientă a dorințelor clientului, dar poate, în unele cazuri, și în lipsa sau insuficienta încredere în proiectele pe termen lung. Trebuie să știți că peste un an-doi o să fie o situație cât de cât previzibilă. Dacă exportăm o marfă într-o țară și faci acest lucru de mai multe ori pe an, trebuie să asiguri calitatea produsului, care trebuie să fie aceeași. Au fost din păcate cazuri în care primul lot a avut o anumită calitate, iar calitatea următorului lot a fost cu totul alta. În acest caz, pierzi încrederea clientului. De aceea, eu cred că în anumite locuri cadrul juridic trebuie desigur îmbunătățit.

– Domnule Ambasador, care sunt domeniile de interes pentru businessmenii polonezi și la ce etapă se află proiectul de modernizare a infrastructurii agricole, finanțat de guvernul Poloniei?

– Dacă e să ne referim la acest proiect, din păcate, el nu a fost valorificat, iar banii sunt încă la Varșovia. Am avut posibilitate să facem multe lucruri frumoase împreună, dar nu s-a dorit acest lucru. Asta ține de situația internă din R. Moldova, în care noi nu ne implicăm. Cu toate acestea, am continuat alte proiecte, sigur mult mai mici și mai modeste, destinate preponderent zonelor rurale. De exemplu, am contribuit financiar la crearea unor incubatoare, uscătoare de fructe, frigider, linii de sortare a produselor, precum și întreprinderi textile. De asemenea, au fost implementate și câteva proiecte în turismul agricol. De susținerea noastră financiară au beneficiat, inclusiv, persoane care cultivă legume și fructe în sere, câteva ferme de iepuri, o fabrică de mobilă, o întreprindere de lactate, o firmă de producere a mezelurilor etc.

Deci, ideea este că cel mai simplu, după părerea noastră, este să mizăm pe întreprinderile mici și mijlocii, deoarece aici este cel mai simplu de creat o afacere, care să funcționeze. S-au făcut multe investiții în acest domeniu, au fost implementate deja peste 100 de proiecte la nivel de țară și mulți oameni sunt mulțumiți. Ne pare rău doar că, dacă era realizat acest proiect, nu am fi vorbit acum de implementarea doar a 100 de pro-

iecte, ci, probabil, de mii de proiecte, care ar fi contribuit la o îmbunătățire substanțială a țării.

În ceea ce privește agricultura, problema nu constă doar în lipsa de cunoștințe, de oameni profesioniști sau efort. Dimpotrivă, oamenii din R. Moldova sunt foarte harnici și își cunosc meseria. Dar nu este suficient doar să fii un fermier bun, adică să știi să prelucrezi pământul. În agricultură, o importanță deosebită o are și infrastructura drumurilor, sortarea, ambalarea și depozitarea produselor. Deci, R. Moldova ar putea câștiga mult mai mult dacă, pe lângă producția ca atare, ar dezvolta și procesele de depozitare, sortare, ambalare, care sunt foarte importante pentru ca produsul să ajungă pe rafturile magazinelor din alte țări.

– Totuși, business-ul mic este o afacere mică și este nevoie de alte proiecte mari? Poate colegii din Polonia ar putea împărtăși din experiența lor cu privire la construcția rezervoarelor pentru gazele naturale sau alte proiecte globale?

– În primul rând, ca să avem firme mari, la început ele trebuie să fie mici, să treacă prin anumite etape. În al doilea rând, Polonia este prezentă și în acest domeniu. Deocamdată avem unul, poate două proiecte mari. Este vorba despre domeniul zahărului, unde statul polonez a investit în achiziția unui combinat în nordul R. Moldova, care era abandonat. Au fost investite mijloace financiare în redeschiderea și renovarea liniilor de producție, iar în prezent la această uzină lucrează circa 400 de persoane. O altă investiție a fost făcută în deschiderea unei firme private la Chișinău.

Ne dorim să existe o predictibilitate a pieței, să fie respectat cadrul legislativ și regulile, astfel ca investitorul să nu fie descurajat. În caz contrar, dacă este nemulțumit de modul în care funcționează instituțiile de protecție a businessului, investitorul nu va mai veni în această zonă.

Ideea privind construcția rezervoarelor pentru gazele naturale este una foarte importantă, deoarece este vorba despre securitatea energetică. Cea mai bună soluție este așa-zisa diver-

sificare a surselor de aprovizionare și de interconectare cu țările vecine. În Polonia sunt două mari proiecte de acest fel. Primul vizează construcția unui gazoport pe malul Mării Baltice în localitatea Świnoujście, în extremitatea vestică a Poloniei, unde vin corăbiile cu gaze lichefiate. Chiar anul acesta a fost semnat un contract de aprovizionare cu o firmă din Statele Unite, pentru 24 de ani, dacă nu mă înșel. Totodată, ducem tratative de creare a unei conducte de gaze din Norvegia și Danemarca până în Polonia. Proiectul dat urmează să asigure independența Poloniei față de furnizorul tradițional.

Există și o dimensiune ecologică – nu vrem să poluăm mediul înconjurător și ne dorim să trăim într-o lume frumoasă. De aceea, întrebarea este cum să micșorăm cantitatea de energie consumată? Și la acest capitol avem o mulțime de sugestii. Una ar fi – izolarea caselor, iar dacă ne referim la școli, spitale, instituții publice, unde este vorba și despre acoperiș, geamuri, pereți, în acest sens au fost cheltuiți mulți bani publici. În Polonia, care este o țară cu o climă mai rece decât în R. Moldova, acest lucru a contribuit la reducerea consumului de energie electrică.

Mai există un element, producerea energiei electrice în Polonia este bazată în special pe cărbune. Polonia este o țară unde nu există nicio centrală nucleară. Avem un reactor mic pentru scopuri științifice, dar nu avem nici o centrală electrică atomică.

Disponem de zăcăminte de cărbune, pe care îl folosim în procesul de producere a energiei electrice. Însă există voci care subliniază caracterul nociv al cărbunelui. De aceea a fost lansat un proiect de împădurire a țării, unii producători agricoli obținând bani din partea UE ca să planteze copaci sau brazi pentru ca producția agricolă să fie în limite rezonabile, deoarece în multe cazuri ea este prea mare. Concluzia este că trebuie să avem o abordare mai largă, care să cuprindă atât sursa energiei, cât și consumul acesteia. O mare parte a problemei ar putea fi rezolvată dacă reducem acest consum de energie. Da, bineînțeles, este vorba și de investiții.

– Dvs. ați spus că Republica Moldova trebuie să fie mai deschisă, dar eu vreau să vă întreb, ce proiecte sunt în Polonia pentru oamenii de afaceri de peste hotare? Un businessman din Moldova, să zicem, vrea să înceapă o afacere sau să iasă pe piața Poloniei, cu cine ar trebui să lucreze, cu Camerele de Comerț, direct cu oamenii de afaceri sau?..

– După cum ați menționat, există diferite moduri de a găsi parteneri economici într-o altă țară. Sunt Camere de Comerț, atât la nivel central, cât și la nivel local. Sunt, de asemenea, Camere de Comerț într-un domeniu aparte al economiei. Există și multe târguri. Mai este și Internetul, astăzi putem obține multe informații pe Internet: ce fel de întreprinderi există, care sunt cerințele ș.a. Însă vine un moment când este necesar de a stabili un contact direct, o întâlnire, o discuție... Ne propunem să fim activi și în acest domeniu, astfel că până la finele acestui an, cu susținerea ambasadei, vrem să organizăm o misiune a oamenilor de afaceri din Polonia în R. Moldova. Este vorba de o muncă de lungă durată, dar dacă nu încercăm, atunci nu avem cum să reușim.

Cu referire la alte proiecte de dezvoltare, trebuie să precizez că pe lângă ambasadă există și un centru de informare, destinat autorităților publice locale din R. Moldova. În rest, vă invităm să faceți legătura cu toate organizațiile economice existente: diverse Camere de Comerț, organizații ale oamenilor de afaceri etc.

– Totuși, de ce companiile din Polonia nu vin în sectorul bancar din Republica Moldova și în segmentul asigurărilor?

– Sigur, piața din Republica Moldova nu este atât de mare ca cea, de exemplu, din Ucraina. Fiind o țară vecină, Polonia are poate mai multe tangențe cu Ucraina și din considerentul că este o țară mai mare. Nu voi ascunde faptul că unele evenimente din istoria recentă nu au contribuit la îmbunătățirea imaginii sectorului bancar din R. Moldova. Sectorul bancar și-a pierdut din credibilitate, iar ca să o recâștige, trebuie depuse foarte multe eforturi.

– După părerea Dvs., cum poate fi dat un nou impuls relațiilor moldo-poloneze, trebuie organizat un nou business-forum, o întâlnire între prim-miniștri sau un alt eveniment?

– Tocmai pentru aceasta vrem să organizăm misiunea oamenilor de afaceri din Polonia în R. Moldova. Cred că trebuie să avansăm cu pași mici, să nu avem așteptări mari, deoarece pentru ca să-ți faci prieteni este nevoie de timp. Businessul are ceva de-a face și cu prietenia: oamenii trebuie nu doar să se cunoască, dar și să aibă încredere că produsul va fi cu adevărat de bună calitate. Pentru oamenii de afaceri este important să aibă parteneri pe termen lung, care să asigure atât cantitatea, cât și calitatea produsului pentru o perioadă mai îndelungată.

Aș vrea să revin la subiectul vinurilor. Vinul nu face parte din cultura poloneză, deoarece aici clima este alta. De aceea, este necesară o politică intensă de promovare a produsului, de explicare.

Deci, în foarte multe domenii trebuie să existe nu doar relații între oamenii de afaceri, dar și stabilite contacte cu consumatorul. Aceasta presupune o cunoaștere a pieței, a limbii, a culturii țării.

– Vă mulțumim pentru interviu!

A discutat
Ghenadie TUDOREANU

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru data de 07.10.2019 - 11.10.2019

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA B.P.S.P.	MD14BPSP1008	47	1	16	800,00	0,13
2	SA ARTMET	MD14ARTM1009	60	1	58	3 480,00	0,04
3	SA TUTUN-CTC	MD14TCTC1007	20	1	657	13 140,00	0,01
4	TOCUȘOR SA	MD14TOCU1000	20	2	11829	236580,00	5,48
5	MOLDOVAGAZ SA	MD14MOLG1004	100	1	112,00	4480	0,00
6	MIDGARD TERRA SA	MD14MITE1006	38	5	420,00	9 300,00	0,08
7	MONOTIP SA	MD14NTIP1002	10	3	913,00	9 130,00	9,04
8	TUTUN-CTC S.A	MD14TCTC1007	20	2	1246	37380	0,02
9	TUTUN-CTC S.A	MD14TCTC1007	20	4	2981	89430	0,05
10	ICAM	MD14CIMA1009	5	1	1263	5683,50	0,04
11	DAAC HERMES GRUP SA	MD14MARS1000	1	3	688	1376,00	0,00
12	EDILITATE FDD SA	MD14EDIL1005	10	1	413	4130,00	0,08
13	TUTUN-CTC S.A	MD14TCTC1007	20	6	4151	124530	0,07
14	SA UNIVERSCOM	MD14SCOM1001	10	1,00	3470	72002,50	0,73
15	HÎRJAUCA-VIN	MD14HVIN1008	10	2	92150	92150,00	38,03
16	COMBINATUL AUTO NR.4 DIN CHIȘINAU SA	MD14AUBI1000	10	3	1014	5 600,00	0,15
Tipul tranzacției: Moștenire							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA ATC-AGROTEHCOMERȚ	MD14ATEH1001	100	1	16	1600,00	0,05
2	SA NISTRU-LADA	MD14NTLD1001	1	1	122	122,00	0,12
3	SA MOLDELECTROMONTAJ	MD14MOEL1006	100	1	52	5200,00	0,09
4	RENET	MD14RENE1001	FĂRĂ	1	51	103,02	0,06
5	TUTUN-CTC	MD14TCTC1007	20	1	842	16840,00	0,02
6	CLAUDIUS SA	MD14CLAU1004	1	1	803	803,00	0,64
7	VINCA-FARM SA	MD14CFAR1007	1	1	8355	8 355,00	4,55
Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	BURSA DE VALORI A MD	MD14BSVO1001	Fără V/N	1	1,00	162000	2,56
Tipul tranzacției: Retrageră obligatorie în condițiile art.30 din Legea privind piața de capital:							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	REUPIES	MD14REUP1009	13	45	17793	106758,00	1,61
Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sînt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv :							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	RENOME-PLUS SA	MD14REPS1003	1	1	9800	9 800,00	49,00
2	SA TOCUȘOR	MD14TOCU1000	20	1	3 750	75 000,00	1,73
3	SA FLOAREA SOARELUI	MD14FLAU1001	20	1	85	1700,00	0,01
Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului bunurilor în formă de valori mobiliare:							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	VINCA-FARM SA	MD14CFAR1007	1	1	8354	8 354,00	4,55
Tipul tranzacției: Achiziționarea acțiunilor proprii în cazul reorganizării emitentului:							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	DANA SA	MD14DANA1005	25	4	121480	11237738,04	73,54

Țările din Parteneriatul Estic vor stabili ținte mai ambițioase de reducere a emisiilor pentru a atenua impactul negativ al schimbării climatice

Pentru a atenua impactul devastator al schimbării climatice pentru oameni, mediu și pentru economie, Republica Moldova va stabili ținte mai ambițioase de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Potrivit primei sale Contribuții Naționale Determinate (CND) la Acordul de la Paris, Republica Moldova s-a angajat să reducă necondiționat emisiile cu 64% față de nivelul anului 1990, și cu 78% în cazul susținerii internaționale financiare și tehnice. Aceste ținte nu sunt însă suficiente pentru a menține încălzirea globală sub nivelul de creștere a temperaturilor cu 2°C în raport cu perioada preindustrială.

Proiectul EU4Climate, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, susține țările Parteneriatului Estic, inclusiv Republica Moldova, la elaborarea strategiilor de dezvoltare cu emisii reduse până în anul 2050. Această viziune este discutată la un atelier regional, desfășurat la Chișinău, în perioada 15-17 octombrie curent. La eveniment participă reprezentanți ai guvernelor celor șase țări membre ale Parteneriatului Estic (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina), precum și Reprezentanți ai Comisiei Europene, Delegației UE în Republica Moldova, PNUD, Secretariatului Comunității Energetice, Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, altor parteneri de dezvoltare.

„Uniunea Europeană este lider în abordarea schimbărilor climatice și își propune ca Europa să devină prima economie majoră a lumii care să fie neutră din punct de vedere climatic până în 2050. Întrucât clima nu are frontiere, un astfel de obiectiv ambițios nu poate fi realizat decât cu sprijinul societății în ansamblu. Aș dori să vă încurajez cu încredere pe fiecare dintre voi să se alătura eforturilor UE și să combată schimbările climatice pentru a crea un viitor mai bun pentru copiii noștri și generațiile viitoare”, a declarat Marco Gemmer, șeful secției proiecte a Delegației UE în Republica Moldova.

„Țara noastră a recunoscut importanța problematicii complexe a fenomenului schimbărilor climatice în context global și și-a asumat angajamente ca țară în curs de dezvoltare. În Contribuția Națională Determinată actualizată preconizăm până către luna februarie 2020 să anunțăm stabilirea unor ținte și mai ambițioase de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivel național, pe care le vom integra apoi în Strategia de Dezvoltare cu Emisii Reduse până în anul 2030 și Planul de implementare a acesteia până la finele anului 2020”, a afirmat Georgeta Mincu, Ministra Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

La atelier sunt prezentate experiențele țărilor care deja au elaborat strategii pe termen lung de dezvoltare cu emisii reduse și decarbonizarea economiei. Ele au adoptat și instrucțiuni privind elaborarea Planurilor naționale integrate în domeniul energiei și climei, conform cerințelor țărilor membre ale Comunității Energetice.

Compania de Asigurări „GALAS” S.A.

„Compania de Asigurări „GALAS” S.A. anunță că la data de 23.09.2019 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a Societății „GALAS”, care prin decizia Acționarului unic:

A HOTĂRĂT:

- I. Aprobarea dării de seamă privind rezultatele emisiei suplimentare a valorilor mobiliare;
- II. Anularea a 26549 acțiuni emise în cadrul emisiunii a X-a din 19.07.2019;
- III. Întreprinderea tuturor acțiunilor legale în vederea depunerii benevole a Licenței de activitate, fiind desemnată persoana responsabilă dna Paladii Marianna, jurisconsult al Societății.
- IV. Semnăturile Președintelui și Secretarului adunării la procesul verbal să fie autentificate de către notar

BC „Moldova-Agroindbank” SA

organizează licitația privind achiziția serviciilor de asigurare a băncii pentru perioada 2019–2020.

Data limită de depunere a ofertei este 28 octombrie 2019, orele 17:00.

Pentru informații suplimentare referitor la achiziția sus-menționată, participanții potențiali urmează să contacteze organizatorul concursului la: achizitii@maib.md / 022 444-078 / 022 303-523, sau să acceseze pagina web a băncii www.maib.md, categoria „Achiziții”.

Adresa organizatorului: mun. Chișinău, str. Miron Costin, nr. 9.

În atenția acționarilor IPC “ICAM” SA,

11 octombrie 2019 a avut loc adunarea extraordinară generală al acționarilor IPC “ICAM” SA.

S-A HOTĂRÎT:

1. A accepta contractarea a liniei de credit bancar de la BC „Moldova Agroindbank” S.A. în suma de 600 000 Euro, pe un termen de 24 luni
2. A accepta transmiterea în ipotecă/gaj Bancii a următoarelor bunuri, după cum urmează:
 - a) încaperile nelocative cu numerele cadastrale 0100420.191.07.001 și 0100420.191.07.002, aflate în mun. Chișinău str. Tighina 65, la valoarea de ipoteea ce va fi convenită cu Banca și dreptul privind mijloacele bănești în conturi, existente și viitoare (prin control), în sumă de pînă la optsprezece milioane (18.000.000,00) MDL, sau echivalentul acestei sume total sau parțial, în EUR, sau USD – în scopul garantării executării obligațiilor aferente Creditului și Liniei de garanții
 - b) dreptul privind mijloacele bănești în conturi, existente și viitoare (prin control), în sumă de pînă la 500 000 (cinci sute mii) MDL – în scopul garantării executării obligațiilor aferente Liniei de garanții.
3. A împuternici pe directorul general dnul Todorov Oleg și pe contabil-sef dna Ceban Ludmila dreptul de a semna cu BC „Moldova Agroindbank” S.A. contractul de credit și ipoteca, precum și alte acțiuni ce țin de valorificarea creditului.

Consiliul Societății.

Comunicat informativ B.C. „ENERGBANK” S.A.

În conformitate cu prevederile Legii privind piața de capital nr. 171 din 11-07-2012 și a „Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare”, aprobat prin Hotărîrea CNPF nr. 7/1 din 18-02-2019, «Informația de ordin continuu privind evenimentele care influențează emitențul» va fi publicat pe pagina web a Băncii <http://energbank.com/ro/info/guvernanta-corporativa> și prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației <https://emitent-msi.market.md/ro>.

STIMAȚI ACȚIONARI AI Î.M. “Tirex Petrol” S.A.

Consiliul societății anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor ce va avea loc pe data de 01.11.2019 în incinta oficiului central a Î.M. “Tirex Petrol” S.A., ce se află pe adresa: str. București, 45A, mun. Chișinău. Înregistrarea acționarilor – între orele 9.30 – 10.00. Începutul adunării – ora 10.00.

ORDINEA DE ZI

1. Introducerea modificărilor și completărilor în Statutul Î.M. „Tirex Petrol” S.A.;
2. Aprobarea contractării creditelor/garanțiilor bancare de Î.M. „Tirex Petrol” S.A.;
3. Aprobarea gajării/grevării activelor a Î.M. „Tirex Petrol” S.A.
4. Aprobarea deciziei de efectuare a controalelor extraordinare asupra activității economico-financiare a Societății conform prevederilor art. 14, alin. 2, lit. (b) a Statutului Î.M. „Tirex Petrol” S.A.;
5. Aprobarea deciziei cu privire la înregistrarea valorilor mobiliare a Societății pe piața reglementată.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală extraordinară a fost întocmită conform situației din 16.10.2019;

Acționarii pot face cunoștință cu materialele incluse în ordinea zi începînd cu 21.10.2019 la sediul societății pe adresa: m. Chișinău, str. București, 45A.

Pentru participare la adunare acționarii urmează să prezinte buletinul de identitate, iar reprezentanții acestora și procura perfectată în modul stabilit de lege.

Consiliul societății

BCR Chișinău S.A.

Licitație cu privire la Selectarea unui intermediar (broker de asigurari) pentru prestarea serviciilor de perfectare a polițelor de asigurare pentru Banca și clientii sai. 09.10.2019

Banca Comercială Română Chișinău S.A. anunță brokerii de asigurari despre desfasurarea tenderului privind selectarea unui intermediar (broker de asigurari) pentru prestarea serviciilor de perfectare a polițelor de asigurare pentru Banca și clientii sai.

CONDIȚII DE PARTICIPARE LA TENDER:

- a) sa respecte prevederile art. 49 din Legea Nr. 407 din 21.12.2006 cu privire la asigurări
- b) activeaza in calitate de broker de asigurare cel puțin 5 ani.

Ofertele-tender vor fi prezentate în plicuri sigilate și vor include următoarele documente:

- a) scrisoarea de intenție
- b) informația privind ofertantul (denumirea completa, adresa/ sediul, numărul de contact, aria de activitate, ș.a.)
- c) copia certificatului înregistrării de stat
- d) copia licenței(lor) în domeniul respectiv
- e) numele, prenumele brokerului certificat, cu date de contact ale acestuia, inclusiv e-mail
- f) copia certificatelor de calificare în asigurări ale administratorului și personalului propriu cu atribuții de intermediere, obținut în condițiile actelor normative ale autorității de supraveghere
- g) nomenclatorul prețurilor pentru serviciile de perfectare a polițelor de asigurare pentru Banca și clientii saih) companiile de Asigurari cu care au parteneriate si istoricul acestor parteneriate
- i) scrisori de recomandare ale clientilor (daca exista)
- j) descrierea portofoliilor de asigurari in gestiune (volume, cei mai mari clienti sau alte informatii relevante
- k) prezentarea unui concept de colaborare cu banca.

Ofertele vor fi prezentate în limba română și întocmite într-un singur exemplar.

Pe fiecare plic se va scrie citeț denumirea și sediul ofertantului, de asemenea numele, prenumele și funcția împuternicitului său legal.

Organizatorul concursului va refuza primirea ofertelor în plicuri deteriorate sau deschise.

Ofertele vor fi depuse la sediul organizatorului concursului până la data 31.10.2019, ora 17.00, pe adresa: mun. Chișinău, str. A. Pușkin 60/2, BCR Chișinău S.A.

Persoana de contact: Angela Soitu, tel. 022852535.

Stimate acționar a „FULGER S.T.” S.A.

AVIZ CU PRIVIRE LA INTENȚIA PRIVIND EFECTUAREA OFERTEI DE PRELUARE A „FULGER S.T.” S.A.

„LAXVACOM” S.R.L., (IDNO 1002600013333, str. Socoleni, 5/5, mun. Chișinău, Republica Moldova), care până la anunțarea ofertei de preluare împreună cu persoanele cu care activează în mod concertat deține 1420248 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot a „FULGER S.T.” S.A. (în continuare „Ofertant”) anunță oferta de preluare benevolă pe piața secundară a valorilor mobiliare, obiectul căreia îl constituie 208892 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, cu valoarea nominală de 2 lei fiecare, cod ISIN MD14FULR1002, emise de „FULGER S.T.” S.A., IDNO 1002600055043; adresa juridică: MD-2044, str. Mircea cel Bătrîn, 7, mun. Chișinău, Republica Moldova, la prețul de 2,03 (doi lei 03 bani) lei per acțiune, cu termen de acțiune a ofertei de preluare de 15 zile calendaristice din data anunțării ofertei prezente.

Oferta de preluare va fi deservită de către Societatea de Investiții CB „DAAC Invest” SA, IDNO 1003600091448; data înregistrării 26.11.2008, licența de Societate de Investiții de categoria „B”, nr. 000808 din 11.02.2015 pe termen nelimitat.

Propunerile de vânzare se vor recepționa, zilnic între orele 9:00–12:00 și 14:00–17:00 cu excepția zilelor de odihnă și zilelor de sârbătoare nelucrătoare, de către Societatea de Investiții CB „DAAC Invest” SA, la adresa: MD-2069, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 10, of. 14.

Telefoanele de contact: /373 22/ 50 83 51; 74 15 72.

CITIȚI PROSPECTUL OFERTEI DE PRELUARE ÎNAINTE DE A VINDE ACȚIUNILE.

Doritorii pot lua cunoștință cu conținutul prospectului Ofertei de preluare pe parcursul termenului de acțiune a Ofertei:

- La sediul Intermediarului Societății de Investiții CB „DAAC Invest” S.A.: MD-2069, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 10, of. 14
- La sediul Emitentului „FULGER S.T.” S.A.: MD-2044, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn, 7.

SUPLIMENTAR

Pentru vânzarea valorilor mobiliare, acționarii vor prezenta actul de identitate în original și în copie.

În cazul în care vânzarea acțiunilor se va face prin reprezentant, se va prezenta procura de reprezentare, perfectată (autenticată) notarial în conformitate cu legislația în vigoare.

Societatea de Investiții CB „DAAC Invest” S.A., Lisnic Anatoli

În atenția acționarilor “Onaris” SA

La data de 18.09.2019, orele 10.00, a avut loc Adunarea Generală extraordinară a acționarilor “Onaris” SA, în cadrul căreia

S-AU DECIS URMĂTOARELE:

- S-a adoptat hotărîrea privind înstrăinarea prin vânzare-cumpărare a bunului imobil număr cadastral: 0100418.160.01.025 din mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 28/2;
- S-a adoptat hotărîrea privind valoarea / prețul de înstrăinare a bunului imobil număr cadastral: 0100418.160.01.025 din mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 28/2, în mărime de 8 075 000 MDL conform valorii de piață;
- S-a decis autentificarea semnăturilor procesului-verbal al președintelui și secretarului adunării generale de către notarul public Golubciuc Valentin.

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
август 2019 г.

2

Решения Административного
совета Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Бартоломей Зданюк: «Сотрудничество
между Молдовой и Польшей находится
на хорошем уровне, но мы
стремимся к большему»

5

НКФР сообщает о положении в компаниях Moldova-Astrovaz SA и Klassika Asigurări SA, в которых действует процедура финансового оздоровления

Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) обращает внимание общественности на положение в компаниях Moldova-Astrovaz SA и Klassika Asigurări SA, в которых действует процедура финансового оздоровления, а также на меры, принятые органом по надзору для повышения дисциплины и ответственности руководства обеих компаний.

Комиссия отмечает, что 1 июля в Moldova-Astrovaz SA была введена процедура финансового оздоровления, поскольку в ходе проверки были обнаружены отклонения и нарушения, а также не был устранен в срок значительный дефицит активов. Согласно плану финансового оздоровления, утвержденному акционером страховщика, компания планирует увеличить уставный капитал до конца этого года и принять ряд мер (сокращение расходов, устранение дефицита активов, ограничение начислений по страхованию «Зеленая карта») в целях стабилизации финансово-хозяйственной ситуации компании.

Сложное положение сложилось и в компании Klassika Asigurări SA, находящейся с 29 июля 2019 года в процессе финансового оздоровления. В этой компании было введено временное специальное управление из-за постоянной угрозы ее неплатежеспособности – здесь были выявлены многочис-

ленные подозрительные операции по выводу финансовых средств из компании бывшим руководством страховщика. Все материалы проверки переданы в правоохранительные органы согласно действующему законодательству.

НКФР предписала акционеру Klassika Asigurări SA провести отчуждение принадлежащего ему пакета акций в течение трех месяцев.

Игнорирование акционером предписаний комиссии привело к тому, что 3 октября Административный совет НКФР приостановил действие лицензии компании Klassika Asigurări на шесть месяцев.

Решение о приостановлении действия лицензии было принято в целях обеспечения оптимальных условий для сохранения стоимости активов, а также для защиты прав и интересов страхователей и бенефициариев страхования.

В свете вышеизложенного, орган по надзору призывает участников рынка страхования соблюдать взятые обязательства и отмечает, что продолжит внедрение правил в сфере регулирования и надзор за компаниями для защиты потребителей от мошеннической практики.

В связи с этим НКФР сообщает, что в поле зрения органа по надзору находятся и другие страховые ком-

пании с недостаточной капитализацией, которые не полностью отвечают критериям платежеспособности и технических резервов – решающими предварительными условиями деятельности страховщика.

Для снижения существующих рисков и предупреждения неплатежеспособности, которая может повлечь плачевные последствия, НКФР постоянно в различных случаях использует к некоторым компаниям дополнительные финансовые инструменты: финансовое восстановление/финансовое оздоровление и/или специальное управление.

Пресс-служба НКФР

Курс валют
на 16.10.2019 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.5096
EUR	1	19.2894
UAH	1	0.7104
RON	1	4.0582
RUB	1	0.2718

CAPITAL Market

**ВНИМАНИЮ
АКЦИОНЕРНЫХ
ОБЩЕСТВ!**

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

**Внимание
читателей!**

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

ВНИМАНИЮ КОМПАНИЙ – СУБЪЕКТОВ ПУБЛИЧНОГО ИНТЕРЕСА!

Оператор Официального механизма накопления информации IP Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу: <http://emitent-msi.market.md>.

Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445

Подпишись!

Подпишись на газету Capital Market в любом отделении «Poșta Moldovei» страны или у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
“Ediții Periodice” (022) 233740

ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ!

Периодическое издание «Capital Market» приглашает к сотрудничеству рекламодателей, рекламные агентства и агентов.

Контактный телефон – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Национальная комиссия по финансовому рынку

БЮЛЛЕТЕНЬ • 8 • 2019

РЫНОК КАПИТАЛА

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В августе 2019 года в Государственном реестре ценных бумаг были зарегистрированы четыре эмиссии акций на сумму 18,02 млн леев, в том числе три дополнительные эмиссии на сумму 10,92 млн леев и одна учредительная эмиссия на сумму 7,10 млн леев (Таблица №1).

Объём эмиссий акций в августе 2019 года снизился, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года, на 36,49 млн леев или на 66,94% (Диаграмма №1).

В январе – августе 2019 года были проведены 19 эмиссий ценных бумаг на общую сумму 154,83 млн леев, что на 314,07 млн леев или на 66,98% меньше, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года.

Динамика объёма и количества эмиссий акций в январе – августе 2015 – 2019 гг. отражена в Диаграмме №2 и Диаграмме №3.

В январе – августе 2019 года иностранные инвестиции составили 20,44 млн леев или 13,20% от общего объёма акций.

Кроме того, объём иностранных инвестиций в январе – августе 2019 года увеличился на 3,15 млн леев или на 18,22% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Диаграмма №4).

СДЕЛКИ НА ВТОРИЧНОМ РЫНКЕ

В августе 2019 года на вторичном рынке было осуществлено 798 сделок с корпоративными ценными бумагами на сумму 400,07 млн леев, в сделках участвовало 12,57 млн ценных бумаг.

В январе – августе 2019 года на вторичном рынке осуществлено 3907 сделок на сумму 4867,51 млн леев, что на 1711,92 млн леев или на 54,25% больше, чем в январе – августе предыдущего года (Таблица №2).

Доля сделок на вторичном рынке в августе 2019 года по объёму и количеству отражена в Диаграмме №5 и Диаграмме №6.

Кроме того, в августе 2019 года на вторичном рынке НКФР утвердила один проспект добровольного предложения на получение контроля над ценными бумагами (Таблица №3).

СДЕЛКИ НА РЕГУЛИРУЕМОМ РЫНКЕ

В августе 2019 года на регулируемом рынке было проведено шесть сделок на сумму 0,63 млн леев, в сделках участвовало 0,10 млн ценных бумаг.

В структуре сделок максимальная доля по объёму пришлась на две сделки купли-продажи, составившие 0,55 млн леев или 87,30% от общего объёма сделок на регулируемом рынке. Кроме того, четыре сделки в результате аукциона по продаже единых пакетов составили 0,08 млн леев или 12,70% от общего объёма осуществленных сделок (Диаграмма №7).

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ В РАМКАХ МНОГОСТОРОННЕЙ ТОРГОВОЙ СИСТЕМЫ (МТС)

В августе 2019 года в рамках МТС сделки не осуществлялись.

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ ВНЕ РЕГУЛИРУЕМОГО РЫНКА ИЛИ ВНЕ МТС

Согласно отчетам, представленным субъектами, в августе 2019 года вне регулируемого рынка или вне МТС было осуществлено 792 сделки на сумму 399,44 млн леев, в сделках участвовало 12,47 млн единиц ценных бумаг.

Исходя из структуры сделок вне регулируемого рынка или вне МТС, наибольшая доля приходится на сделки купли-продажи – 397,01 млн леев или 99,39% от объёма сделок вне регулируемого рынка или вне МТС. Сделки дарения между супругами и родственниками до второго колена включительно составили 1,37 млн леев или 0,34%, другие сделки – 1,06 млн леев или 0,27% от объёма сделок, осуществленных вне регулируемого рынка или вне МТС (Диаграмма №8).

MD 2012, мун. Кишинёв,
пр-т Штефана чел Маре, 77,
тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md
Генеральное Управление институционального
развития и внешних отношений:
тел. (373 22) 859 430

Диаграмма №1 Объем эмиссий ценных бумаг в августе 2015 – 2019 гг.

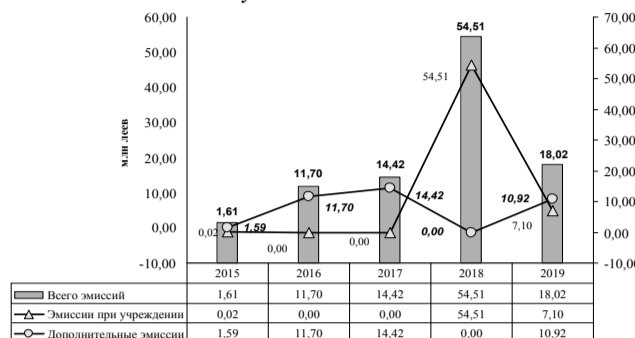

Диаграмма №2 Объем эмиссий ценных бумаг в январе – августе 2015 – 2019 гг.

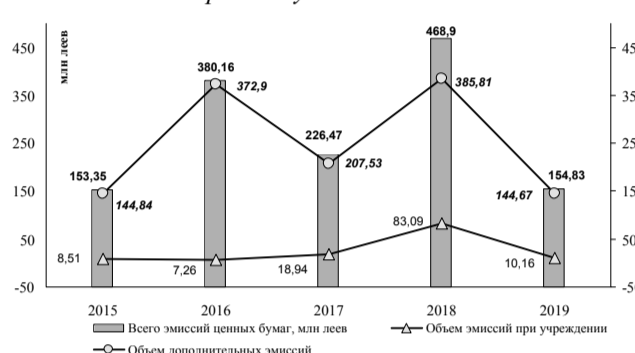

Диаграмма №3 Количество эмиссий ценных бумаг в январе – августе 2015 – 2019 гг.

Диаграмма №4 Объем иностранных инвестиций в январе – августе 2015 – 2019 гг.

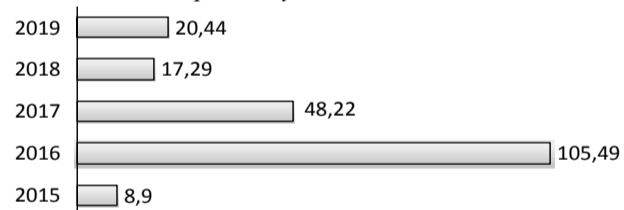

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированных в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) в августе 2019 г.

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, леев	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, леев	Стоимость размещения ценной бумаги, леев
Учредительные эмиссии					
SA "APĂ-CANAL CANUL"	MD14APCC1002	7 100 000	71 000	100	100
Всего		7 100 000			
Дополнительные эмиссии акций					
CA" GENERAL ASIGURĂRI" SA	MD14GEAS1003	6 000 000	6 000 000	1	1
BC "ENERGBANK" SA*	MD14ENER1001	4 148 400	82 968	50	50
SA "VIV"	MD14VIVC1003	772 642	772 642	1	1
Всего		10 921 042			
ИТОГО		18 021 042			

* Акции, выпущенные в рамках ст. 521 Закона №202/2017 о деятельности банков

Таблица №2 Показатели объёмов сделок с корпоративными ценными бумагами в январе – августе 2018 – 2019 гг.

январь – август	Регулируемый рынок		Многосторонняя торговая система (МТС)		Вне регулируемого рынка или МТС		Всего вторичный рынок	
	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев
2018	229	1425,95	60	39,97	4843	1689,67	5132	3155,59
2019	115	3225,80	37	1,58	3755	1640,13	3907	4867,51

Таблица №3 Добровольные публичные предложения в августе 2019 г.

Решение НКФР	Дата публикации в Monitorul Oficial	Наименование оферента	Данные о ЦБ, составляющих объект предложения			
			Наименование эмитента	Номинальная стоимость, леев	Предложенная цена, леев	Кол-во акций, составляющих объект предложения
№35/1 от 12.08.2019	16.08.2019	Александру Гилаш, Галина Гилаш, SRL „GRINARID”	SA „LUSMECON”	50,00	10,00	49 738

Диаграмма №5 Структура сделок на вторичном рынке, август 2019 г. (по объёму сделок)

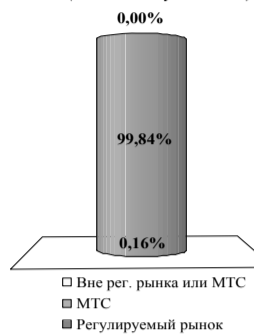

Диаграмма №6 Структура сделок на вторичном рынке, август 2019 г. (по количеству сделок)

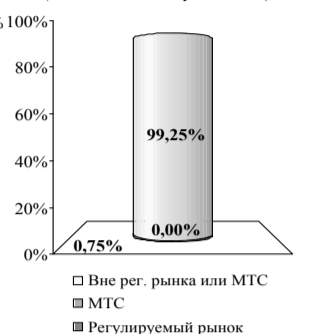
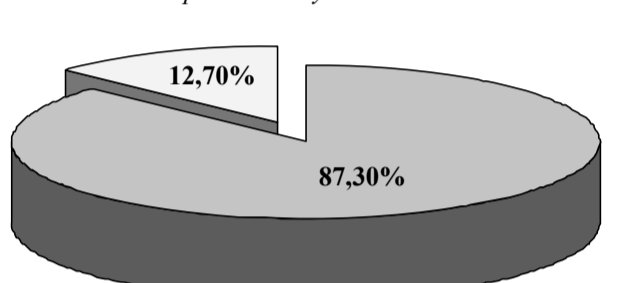
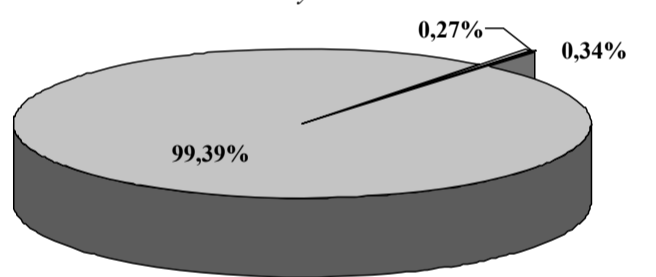

Диаграмма №7 Структура сделок на регулируемом рынке в августе 2019 г.

Сделки купли-продажи - 0,55 млн леев
Сделки в результате голосовых аукционов - 0,08 млн леев

Диаграмма №8 Структура сделок вне регулируемого рынка или вне МТС в августе 2019 г.

Сделки купли-продажи - 397,01 млн леев
Сделки дарения между лицами, являющимися супругами или родственниками до II колена включительно - 1,37 млн леев
Другие сделки - 1,06 млн леев

Протест перевозчиков вновь поднял проблему тарифов. 9 октября внушительное число микроавтобусов заполнили центральную площадь молдавской столицы. Перевозчики требуют увеличения тарифов на проезд. Основная причина такого повышения в том, что нынешний тариф и близко не покрывает расходы. Перевозчики и их хозяева требуют повысить плату за проезд, заявляя о невозвращенных инвестициях, повышении цен на топливо и в целом подорожании жизни. А сюда можно отнести все что хочется: цены на овощи, дорожный сбор, медицинские услуги и прочее.

Все это действительно подорожало. В большей или меньшей степени, но подорожало. Последний раз тарифы в сфере транспорта повышались шесть лет назад. В 2012 г. тарифы выросли с 0,36 до 0,48 бана за километр.

Надо сказать, что это повышение состоялось на фоне резкого подорожания топлива. 3 марта 2012 года многие заправки повысили цены на 80 банов. Литр бензина А95 стоил 17,24 лея, сжиженный газ – 9 лея. Литр солярки стоил около 16,55 лея. Спустя месяц топливо вновь подорожало. 8 апреля цена выросла примерно на 60 банов. Цена бензина марки Euro Premium 95 составила 17,84 лея, солярки – 16,94.

Сейчас тоже мотивируют повышением цен на топливо. Конечно, с 2012 по 2019 гг. цены на бензин и солярку постоянно менялись, но после этих шести лет бензин и солярка подорожали всего примерно на 60 банов.

Специалисты в сфере транспорта считают, что не топливо стало причиной для требуемого повышения тарифа. Проблему, по их мнению, надо рассматривать комплексно, то есть пассажирский транспорт в целом, а не только междугородний сегмент.

Интересно мнение доктора наук и доцента Технического университета Молдовы Виктора Чебана, автора исследования по вопросу оптимизации публичного транспорта. Еще год назад он говорил, что «в создавшейся ситуации необходимо изменение тарифов, но надо найти оптимальный тариф. Проблема заключается в том, что последние годы по разным причинам резко снизился коэффициент пассажиропотока в различных видах транспорта. Сейчас пассажиров намного меньше нормы, составляющей 40 процентов. Это значит, что на каждый километр маршрута транспортное средство (троллейбус, автобус) должно быть

загружено не менее чем на 40 процентов. Например, в троллейбусе 100 мест, значит, должно быть не менее 40 пассажиров. Если этот коэффициент соблюден, то будут покрыты почти все расходы перевозчиков.

На практике за счет тарифа в три лея на троллейбус Управление транспорта может покрыть все расходы, с условием соблюдения коэффициента в 40 процентов. В маршрутках тариф в пять леев покрывает все расходы. Сейчас операторы междугородного транспорта работают за 48 банов с пассажира на километр. То есть пассажир платит 48 леев за сто километров. Когда-то это было нормально. Но транспортники требуют повышения до 1 лея за километр».

Пассажиры тоже участвуют в дискуссии о росте тарифа. Чаще всего они требуют повышения качества услуг. Чистые, отремонтированные салоны, усиление безопасности, водитель, обеими руками держащий руль, не кричащий на детей, собравшихся в школу, оставив их на остановке, ведь этого требуют правила протеста. Проехал мимо всех остальных людей, опаздывающих на работу, в больницу или просто за покупками.

Такой водитель в среду пришел на площадь Великого национального собрания. Утром он проехал мимо детей, собравшихся в школу, оставив их на остановке, ведь этого требуют правила протеста. Проехал мимо всех остальных людей, опаздывающих на работу, в больницу или просто за покупками.

Надо признать, такой водитель был спасением тогда, когда у государства не было возможности организовать более или менее нормальные пассажирские перевозки. Это его заслуга, но этого недостаточно, чтобы покрывать низкий уровень услуг, например дыры в полу транспортного средства. А чего стоят заторы, возникающие на дорогах, когда останавливается маршрутка «по просьбе пассажира», или неучтенные деньги за проезд. Не замечать этого больше нельзя.

О деньгах, протестах и водителе, крепко держащем руль

Да, хорошо известно правило бизнеса, что цена покрывает расходы и допускает немного рентабельности. Но правило говорит и то, что педагог на свою зарплату должен нормально жить. А почему же мы допускаем нарушение правила, когда речь идет об учителе?

Некоторые могут запросто сказать: ну и пусть учителя выходят на площадь! Легко.

В нынешних условиях, по уверению тех, кто внимательно анализирует ситуацию, никто ничего повышать не будет до местных выборов. Они считают, что это повышение улучшит рейтинг оппозиции. Может быть. Но здесь не место политике. Здесь надо оперировать цифрами, аргументами, мнениями. Просто мнениями.

В день протеста Правительство высказалось относительно мероприятия, проводившегося под его окнами. Тем более что сам протест и проводился как раз для хозяев кабинетов здания Правительства.

Премьер-министр Майя Санду на заседании Кабина заявила, что Министерство экономики и инфраструктуры передало перевозчикам ряд условий, которые они должны выполнить. «Хотелось бы улучшения состояния транспорта для перевозки пассажиров, потому что во многих случаях он не соответствует стандартам», – заявила премьер-министр.

Глава Правительства подчеркнула, что на данный момент невозможно удовлетворить требования транспортников о повышении тарифов. «Минэкономики давно ведет переговоры с перевозчиками, но мы, Правительство, в первую очередь заботимся о гражданах. Мы понимаем, что в большей степени население не может поддержать повышение тарифов. Мы исходим из интересов людей и продолжим настаивать на этом».

Пресс-релиз Министерства экономики более категоричен и близок к заявлению премьер-министра.

«Правительство не приветствует решение перевозчиков остановить 600 маршрутов завтра, 9 октября, что заблокирует передвижение граждан, по причине несогласия с отказом Министерства экономики и инфраструктуры повысить тарифы на национальные услуги по перевозке».

Пассажирам необходимо обеспечить цивилизованные условия для поездок, использовать микроавтобусы и автобусы, предназначенные исключительно для перевозки пассажиров. Только после выполнения этих условий мы можем начать разговор с перевозчиками о корректировке тарифов.

Перевозчики требуют немедленного повышения тарифа с 48 до 92 банов за километр, без учета негативных последствий для граждан.

На данный момент идет работа над законопроектом о внесении изменений в Кодекс автотранспорта, представленный консультативно-

му совету в сфере автомобильного транспорта, в который входят профильные патронажные ассоциации. Перевозчиков попросили представить общие предложения по изменению данного кодекса в целях решения проблемы перевозки пассажиров и оптимизации работы дорожного транспорта. Проект будет представлен на общественное обсуждение, где каждый сможет высказать свое мнение о качестве и уровне обслуживания услуг по перевозке в нашей стране».

В четверг, 10 октября, площадь перед окнами Правительства была пуста. Похоже, утром дети, направлявшиеся в школу, не опоздали на занятия, так как маршрутка, ежедневно проходящая в шесть с чем-то утра, остановилась. Дети вошли внутрь, передавая водителю деньги. Может, это были последние леи в карманах этих детей.

Константин ОЛТЯНУ

Вниманию акционеров BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A.

ИЗВЕЩЕНИЕ об отзыве решения Совета BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. от 12.09.2019, протокол №18, о созыве внеочередного Общего собрания акционеров BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. (мун. Кишинэу, ул. Константин Тэнасе, 9/1)

УВАЖАЕМЫЙ АКЦИОНЕР,

На основании решения Совета банка от 12.09.2019, протокол №18, было принято решение о созыве внеочередного Общего собрания акционеров банка на 31.10.2019 г.

СО СЛЕДУЮЩЕЙ ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:

1. Об избрании нового состава Совета Банка.

Впоследствии, Совет банка получил ряд писем от акционеров банка, в которых было отмечено, что в соответствии с действующим законодательством, банк имеет обязательство избрать новый состав Совета банка, если нынешний уменьшился на одного члена лишь на следующем очередном Годовом общем собрании акционеров BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. Соответственно, принимая во внимание отсутствие требований в законодательстве что касается избрания нового состава Совета Банка на внеочередном Общем собрании акционеров банка, но и наличие дополнительных затрат включая человеческие, которые понесет банк, акционеры банка потребовали пересмотреть решение Совета банка о проведении 31.10.2019 внеочередного Общего собрания акционеров банка.

Отсутствием оснований для проведения внеочередного Общего собрания акционеров BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. также является тот факт, что и акционеры банка в процессе организации участия на собрании, несут финансовые затраты. На основании заявлений акционеров, решением Совета банка от 09.10.2019, протокол №22, было принято решение об отзыве решения Совета Банка от 12.09.2019, протокол №18 о созыве внеочередного Общего собрания акционеров BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A.

Таким образом, настоящим извещаем Вас, что внеочередное Общее собрание акционеров BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" S.A. от 31.10.2019, приводиться не будет, а вопрос об избрании нового состава Совета Банка будет рассмотрен на очередном годовом Общем собрании акционеров банка, которое будет проводиться в следующем году.

С уважением,

Председатель Правления банка Сергей Чеботарь

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания от 15 сентября Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

АВТОРИЗАЦИЯ

- Проспект добровольного предложения на получение контроля, объявленного оферентом SRL LAXVA COM, предметом которого является приобретение 208 892 простых именных акций, выпущенных SA FULGER ST, по цене 2,03 лея/акция, сроком действия 15 дней с момента объявления.

- Регистрация в Государственном реестре ценных бумаг записей об уменьшении уставного капитала SA TERMOTRANSAUTO на 4 252 350 леев путем уменьшения номинальной стоимости выпущенных акций с 20 до 5 леев. Уставный капитал компании после уменьшения составит 1 417 450 леев (283 490 простых именных акций номинальной стоимостью 5 леев).

- Регистрация в Государственном реестре ценных бумаг исключения:

- ценных бумаг, выпущенных ранее SA COM DH, в количестве 1512 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в ООО;

- ценных бумаг, выпущенных ранее SA IGNIS-ELECTRUM, в количестве 47768 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в ООО;

- ценных бумаг, выпущенных ранее SA NARZAN, в количестве 26582 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в ООО.

- Реорганизация путем преобразования в ООО следующих АО: IRIAL, TRANSENERGOPROIECT и FABRICA DE CONFECTII ANENII NOI.

- Переоформление лицензии AEI VALEA VILCULUI в связи

с изменением юридического адреса двух филиалов в г. Ниспореень и г. Леова.

- Одобрение исключения из Государственного реестра юридических лиц AEI MERCURIUS DIN MELEŞENI из района Калараш, село Мелешень, в результате ликвидации.

- Государственная регистрация изменений, внесенных в учредительные документы и данные компании INTACT ASIGURĂRI GENERALE SA в Государственном реестре юридических лиц, в связи с изменением юридического адреса с ул. Албишоара, 21/3, мун. Кишинев на ул. Мария Чеботарь, 55, мун. Кишинев.

- Регистрация в Реестре страховых агентов и агентов банкашурас следующих субъектов: AEI RURAL CREDIT, AA MOTO-ASIG SRL и AA TRADE ASIG SRL.

НАДЗОР

- Акт по отчету профильного управления при НКФР об исполнении положений ст. 46 части (8) п. а) Закона №234/2016 о Едином центральном депозитарии ценных бумаг в части, связанной с субъектами, чьи ценные бумаги допущены к торгам в рамках МТС и на регулируемом рынке, кроме банков и страховых компаний.

- Акт по результатам комплексной проверки соблюдения AEI SOROCA законодательства в сфере ссудосберегательных ассоциаций за период деятельности с 01.08.2016 по 31.07.2019. В связи с этим НКФР начала процедуру привлечения к административной ответственности исполнительного директора AEI SOROCA согласно Кодексу об административных правонарушениях, вынеся предупреждение управляющим данного субъекта за несоблюдение нормативных актов в этой сфере.

- Распоряжение о проведении проверки соблюдения законодательства в сфере ссудосберегательных ассоциаций AEI CIUCIULENI-CREDIT.

Пресс-служба НКФР

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpresa: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель:
Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET

Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель:
Национальная Комиссия
по финансовому рынку

Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:
Лиляна АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL
BC "Victoriabank", S.A., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком ■, публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Спасение Молдовы – в повышении конкурентоспособности

Конкуренция означает различие, идет ли речь о человеке, мечтающем об успешной карьере, или стране, стремящейся покорить внешние рынки.

Несомненная правда заключается в том, что чем конкурентоспособнее экономика, тем больше шансов устоять в острой конкурентной борьбе. Особенно если страна небольшая и бедна ресурсами.

Как отмечается в докладе Всемирного банка Migration and Brain Drain («Миграция и утечка мозгов»), опубликованном 8 октября, повышение производительности является ключевым решением для достижения устойчивого роста Молдовы, создания новых рабочих мест и дальнейшего сокращения бедности.

Республика Молдова поднялась на две позиции в глобальном рейтинге конкурентоспособности (Global Competitiveness Index, GCI), который ежегодно составляет Всемирный экономический форум (ВЭФ). Согласно обнародованному докладу, Молдова занимает 86-е место в списке, насчитывающем 141 страну мира.

Молдова улучшила свое положение, набрав 56,7 балла, по сравнению с 55,5 в прошлом году, хотя в 2017 году она показала впечатляющий результат, поднявшись на 11 строчек в рейтинге. Молдова идет после Аргентины, Шри-Ланки и Украины и обгоняет Тунис, Ливан и Алжир. Это очень далеко от страны, занявшей первую позицию с 84,8 баллами. В числе наиболее конкурентоспособных стран лидирует Сингапур, который обогнал США, Гонконг, Нидерланды, Швейцарию, Японию, Германию, Швецию, Великобританию.

По данным исследования ВЭФ, Молдову опередили страны региона – Украина и Румыния, которые заняли 85 и 51 места соответственно. Выше Молдовы находятся такие страны СНГ, как Россия (43), Казахстан (55), Азербайджан (58), Армения (69), Грузия (74).

Хотя эти страны и опережают Молдову, их достижения ухудшились по сравнению с 2017 годом. Грузия опустилась на восемь строчек, а Азербайджан поднялся на 11 позиций. Менее конкурентоспособными являются Кыргызстан (96 место) и Таджикистан (104), чьи позиции ухудшились по сравнению с прошлым годом.

Оценка при составлении рейтинга проводилась по 12 критериям. На положение Республики Молдова отрицательно повлияли переменные, которые определяют финансовую систему (124-е место), размер рынка (127-е), стабильность (130-е).

В Молдове отмечен прогресс в том, что касается технологической подготовки, меритократии и стимулирования, эффек-

тивности товарного рынка, человеческого капитала, образования и инфраструктуры.

Не надо изобретать велосипед, чтобы увеличить конкурентоспособность молдавской экономики. Многие решения ее повышения (компаний, товаров и экономики в целом) содержатся в недавно опубликованной Ассоциацией иностранных инвесторов Белой книге.

ТРЕТИЙ ВАЛ

Как отмечают в ВБ, замедление в зоне евро – основного торгового партнера Республики Молдова – может привести к негативным последствиям в странах, тесно связанных с ней экономически и финансово. Умеренная динамика в Российской Федерации приведет к сокращению денежных переводов, являющихся значимым источником доходов в Кыргызстане, Молдове, Таджикистане и Украине. Торговые войны между крупными экономиками добавляют нестабильности и неопределенности. Аналитики говорят о вероятном кризисе в последующие годы, наподобие кризиса 2009 года. Он может ударить в первую очередь по экспорту, финансовой системе. Готова ли Молдова к такому повороту событий?

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РОСТ ЗАМЕДЛЯЕТСЯ

Экономический рост в Европе и Центральной Азии замедляется, а региональный рост, согласно последнему экономическому прогнозу Всемирного банка по Европе и Центральной Азии, в 2019 году составит 1,8%. Эта оценка – самая пессимистичная за последние четыре года – отражает замедление роста как в Российской Федерации, так и в Турции

– крупнейших экономиках региона. В докладе также отмечается устойчивый рост в Республике Молдова.

Согласно отчету, Всемирный банк прогнозирует рост молдавской экономики в 2019 году на 3,4% и возвращение к 3,6% в 2020 году и 3,8% – в 2021 году. Международное финансовое учреждение сохранило свои ранее сделанные прогнозы, которые, однако, предсказывают более низкий уровень, зарегистрированный за последние три года, в размере 4-4,7%.

«Более быстрый рост кредитования, реальный рост зарплат и увеличение экспорта будут поддерживать рост в 2019 году. С другой стороны, сокращение денежных переводов, более высокая инфляция замедлят рост в 2019 году до 3,4%», – отмечают эксперты Всемирного банка. Снижение внешнего спроса вопреки расширению деятельности в зонах свободной торговли приведет к замедлению роста при сохранении дефицита текущего счета ниже исторических показателей.

Во втором квартале 2019 года Молдова зарегистрировала экономический прогресс 5,8%, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, превышающий ожидания аналитиков и официальных лиц (3,4-4,4% от ВВП). Официальная статистика также показывает, что в первом полугодии рост составил 5,2%, в результате ВВП вырос примерно до 90,9 млрд леев. Но положение может измениться.

У РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА НЕ МЕНЕЕ ЧЕТЫРЕХ «СКРЫТЫХ ПОТЕНЦИАЛЬНЫХ ЧЕМПИОНОВ»

Согласно докладу Европейского банка реконструкции и развития (ЕБРР), у Республики Молдова не менее четырех «скрытых потенциальных чемпионов» – успешные и инновационные, но практически неизвестные малые и средние предприятия.

Наибольшим числом таких скрытых чемпионов обладают Польша (11), Беларусь (10), Сербия (10) и Словения (10).

Доклад установил, что большинство таких «скрытых чемпионов» заняты в перерабатывающей промышленности. Это указывает на их успешное позиционирование в качестве поставщиков крупных промышленных кластеров при сильной региональной поддержке в этой сфере, как сообщает ЕБРР.

Концепция «скрытых чемпионов» предполагает, что такие компании занимают от 50 до 95% мирового рынка в своей нише. Они первые, вторые или третьи на мировом рынке или первые на своем континенте. Ключевая идея заключается в том, что скрытые чемпионы – это противоположность вспыхивающим и угасающим компаниям. В то время как огромные корпорации становятся банкротами, скрытые чемпионы в течение десятков лет уверенно растут. При этом компания не афиширует информацию о себе и практически неизвестна рядовым гражданам.

Влад БЕРКУ

Четыре банка Молдовы вошли в рейтинг Seenews Top 100 See Banks

Сразу четыре молдавских банка – Moldova Agroindbank (MAIB), Moldindconbank (MICB), Victoriabank и Mobiasbanca вошли в рейтинг крупнейших банков Юго-Восточной Европы – SEENEWS TOP 100 SEE BANKS.

Как передает агентство «ИНФОТАГ», рейтинг составлен Международным финансовым агентством Seenews Business Intelligence for Southeast Europe, на основе финансовых отчетов на 31 декабря 2018 г. Согласно данным рейтинга, MAIB – самое крупное финансовое учреждение Молдовы, с 2018 г. улучшил свой показатель на три позиции, заняв 64-е место (67-е в 2017 г.).

Банк завершил 2018 г. с прибылью 530,1 млн леев. Активы MAIB составили 23,6 млрд леев, а капитал – 3,8 млрд леев. Через обширную сеть из 66 отделений и 127 агентств банк обслуживает почти 1 млн клиентов.

MICB улучшил свой показатель на четыре позиции, расположившись на 79-м месте (83-е в 2017 г.). В 2018 г. банк заработал 500,3 млн леев. Его активы достигли 16,4 млрд леев, а капитал – 2,5 млрд леев. Банк насчитывает 63 отделения и 131 агентство.

Victoriabank опустился на три позиции – с 85-го места в 2017 г. до 88-го в 2018 г. По итогам года его прибыль составила 167,1 млн леев, активы – 14,3 млрд леев, а капитал – 2,41 млрд леев. Банк насчитывает 34 отделения и 59 агентств.

Mobiasbanca вошел в рейтинг впервые, занимая в нем 100-е место. На конец прошлого года его прибыль составила 301,1 млн леев. Активы Mobiasbanca превышают 11 млрд леев, капитал – 1,6 млрд леев. У него 53 филиала по Молдове и более 166 тыс. активных клиентов.

В 2018 и 2019 г. ландшафт банковского рынка Молдовы изменился с приходом новых стратегических инвесторов. В указанных выше четырех системных банках РМ изменился состав акционеров. В 2018 г. консорциум инвесторов, образованный Европейским банком реконструкции и развития (ЕБРР), Invalda INVL и Horizon Capital, приобрел 41,09% в Moldova Agroindbank. Банк Трансильвания (Румыния) и ЕБРР стали мажоритарными акционерами Victoriabank. Крупнейший банк Венгрии OTP Bank Nyrt купил более 96% акций Mobiasbanca, а Doverie United-Holding (Болгария) выкупил 63,89% MICB. К началу 2019 г. более 70% активов банковской системы РМ управлялись известными международными компаниями.

Показатели глобальной конкурентоспособности	Место в 2019 г.	Место в 2018 г.	Место в 2017 г.
Республика Молдова	86	88	89
Регулирование			
Институциональные возможности государства	81	84	119
Инфраструктура	78	79	84
Макроэкономическая стабильность	94	95	81
Здравоохранение	94	92	97
Повышение эффективности			
Образование и навыки	74	73	83
Эффективность рынка товаров	68	70	97
Эффективность рынка труда	56	71	94
Финансовая система	124	128	124
Технологическая подготовка	48	48	53
Размеры рынка	127	126	120
Инновации и сложные факторы			
Динамика бизнеса	68	69	120
Инновации	109	105	128

Бартоломей ЗДАНЮК: «Сотрудничество между Молдовой и Польшей находится на хорошем уровне, но мы стремимся к большему»

Польша является одним из партнеров Республики Молдова, который не только предоставляет качественные товары, но и осуществляет проекты по развитию в различных отраслях промышленности. Особую ценность представляет польский опыт в сфере развития энергетики, районов, а также сектора малых и средних предприятий. Чрезвычайный и полномочный посол Республики Польша в Молдове Бартоломей Зданюк рассказал в интервью газете Capital Market о своем видении нынешних отношений между нашими странами.

– Как бы Вы оценили уровень торгово-экономического сотрудничества между Республикой Польша и Республикой Молдова?

– Я считаю, что сотрудничество между Республикой Молдова и Польшей находится на хорошем уровне, но мы стремимся к большему. Цифра, отражающая уровень нашего сотрудничества – это торговый обмен, который достиг 300 млн евро. Почти две трети из этого объема составляет экспорт Польши в Молдову и треть – экспорт Молдовы в Польшу. Конечно, хотелось бы увеличить этот показатель.

В Польше Молдова известна в основном как производитель вин, которые продаются почти в каждом супермаркете. Радует то, что здесь, в Молдове, в магазинах можно найти много продуктов питания, замороженных фруктов, бытовых товаров и различное оборудование польского производства. Большим плюсом является и возможность прямого и ежедневного авиaperелета между Кишиневом и Варшавой. Очень важны прямые контакты между производителями, переговорщиками, потребителями, коммерсантами и так далее. Естественно, я надеюсь на дальнейший рост торгового обмена.

– Однако 300 млн евро – это на такая большая сумма, и очевидно, что возможности в этой сфере не освоены...

– Разумеется, возможности намного больше, если учесть, что население нашей страны составляет около 38 млн человек. Более того, у нас предсказуемый и перспективный рынок, он не закрывается на следующий день по непонятным причинам. Поэтому мы приглашаем бизнесменов Молдовы в Польшу работать в различных отраслях.

У Молдовы много преимуществ, но ими надо воспользоваться, лучше продвигать, чтобы стимулировать предпринимателей открывать здесь бизнес.

– Как Вы думаете, может быть, стоит обсудить, проанализировать и, возможно, даже пересмотреть действующую между нашими странами нормативную базу? Ведь, как мне кажется, есть и моменты, связанные с законодательством.

– Надо принять во внимание, что Польша уже является относительно крупным рынком, особенно в Центральной Европе. Но в то же время наша страна входит в ЕС, в общий европейский рынок. То есть основ-

ным элементом сейчас является соблюдение Соглашения об ассоциации и об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли. К сожалению, опыт показал, что пока не использованы все положения, все лимиты и квоты этой торговли. Думаю, что самое серьезное препятствие для торговли заключается в недостаточной осведомленности о желаниях клиента, а в некоторых случаях, вероятно, и отсутствии или недостаточном доверии к долгосрочным проектам. Вы должны быть уверены, что ситуация не изменится через год или два. Если экспортируете товар в страну, причем поставки осуществляются регулярно в течение года, надо обеспечить постоянное качество товара. Были, к сожалению, такие случаи, когда в первой партии качество товара было одно, а в следующей – совсем другое. Из-за этого теряется доверие клиента. Поэтому, я думаю, что по определенным моментам правовую базу необходимо улучшить.

– Г-н посол, какие отрасли экономики интересуют польских бизнесменов, и на каком этапе находится проект модернизации сельскохозяйственной инфраструктуры, финансируемый правительством Польши?

– Что касается этого проекта, то, к сожалению, он еще не работает, а деньги пока находятся в Варшаве. У нас была возможность сделать много хорошего вместе, но на это не согласились. Это связано с внутренней ситуацией в Республике Молдова, в которую мы не вмешиваемся. Вместе с тем мы продолжаем работу над другими проектами, конечно, не такими крупными и амбициозными, предназначенными в основном для сельской местности. Например, мы оказали финансовую поддержку созданию ряда инкубаторов, приобретению сушек для фруктов, холодильников, сортировочных линий, а также текстильным предприятиям. Также внедрен ряд проектов в сфере аграрного туризма. Нашей финансовой помощью воспользовались предприниматели, занятые выращиванием фруктов и овощей в теплицах, несколько ферм по разведению кроликов, мебельная фабрика, фирма по производству колбасных изделий и так далее.

То есть идея очень проста – мы рассчитываем на средние и малые

предприятия, так как именно в этом секторе легче всего создать бизнес, который будет работать. В эту сферу вложено много инвестиций, внедрено уже более 100 проектов на национальном уровне, и очень многие остались довольны. Если бы мы реализовали этот проект, то мы говорили бы не о 100 проектах, а, наверное, о тысяче, что послужило бы значительному росту благосостояния страны.

Что касается сельского хозяйства, проблема заключается не только в нехватке знаний, отсутствии профессионалов или усилий. Наоборот, люди в Молдове очень трудолюбивы и знают свое ремесло. Но чтобы быть хорошим фермером, недостаточно разбираться в обработке земли. В сельском хозяйстве важное значение имеет дорожная инфраструктура, сортировка, упаковка и хранение продуктов. То есть Молдова многое могла бы получить, кроме собственно продукции, если бы уделяла внимание развитию хранения, сортировки и упаковки. Это очень важно для того, чтобы товар попал на полки зарубежных магазинов.

– Все же, малый бизнес – это именно малый бизнес и, может быть, необходимы другие крупные проекты? Возможно, польские коллеги смогли бы поделиться опытом по вопросу строительства хранилищ для природного газа или по другим глобальным проектам?

– Во-первых, чтобы фирме стать крупной, ей надо сначала быть небольшой и пройти определенные этапы развития. Во-вторых, Польша участвует и в этой сфере. Пока у нас есть один, может, два крупных проекта. Я говорю о сахарной отрасли – польское государство инвестировало средства в приобретение заброшенного комбината на севере Молдовы. Были вложены деньги в открытие и модернизацию производственных линий, и сейчас на этом заводе работает около 400 человек. Другие средства были вложены в открытие частной фирмы в Кишиневе.

Нам хотелось бы, чтобы рынок был предсказуемым, чтобы соблюдалось законодательство и правила, а инвестор не был разочарован. В противном случае, если инвестор не доволен тем, как работают органы по защите бизнеса, он больше не придет в эту зону.

Вопрос о строительстве резервуаров для хранения природного газа очень серьезный, ведь речь идет об энергетической безопасности. Лучшим решением является так называемая диверсификация источников поступления и взаимоподключения с соседними странами. В Польше есть два крупных проекта такого рода. Первый – это строительство газохранилища на побережье Балтийского моря в городе Свиноуйсьце (Świnoujście) на самом западе Польши, куда заходят корабли с сжиженным газом. Как раз в этом году Польша подписала контракт на поставки с компанией из США на 24 года, если не ошибаюсь. Кроме того, мы ведем переговоры о строительстве газопровода из Норвегии через Данию в Польшу. Этот проект должен обеспечить независимость Польши от традиционного поставщика.

Существует и экологический аспект – мы не хотим загрязнять окружающую среду, лучше жить в чистоте. Поэтому вопрос заключается в том, как сократить потребление энергии. Здесь тоже есть много предложений. Одно из них – термоизоляция зданий. А если говорить о школах, больницах, публичных учреждениях, где вопрос касается крыш, окон, стен, то на это было потрачено много публичных средств. В Польше, где климат холоднее, чем в Молдове, это привело к сокращению потребления электроэнергии.

Есть еще один элемент – производство электроэнергии в Польше основано на использовании угля. В Польше нет атомной электростанции. Есть маленький реактор, используемый в научных целях, но полноценной АЭС у нас нет.

Мы располагаем залежами угля, который направляется на производство электроэнергии. Но говорят о вредной природе угля. Поэтому начался проект по высадке новых лесов в стране, сельхозпроизводители получили деньги от ЕС для высадки деревьев и елей, чтобы ввести аграрное производство в разумные пределы, так как во многих случаях оно слишком велико. Вывод таков – нужен широкий подход, соединяющий вопрос источника энергии с вопросом ее потребления. Большую часть проблемы можно решить, если сократить потребление энергии. И, конечно, нужны инвестиции.

– Вы сказали, что Республика Молдова должна быть более открытой. Хочу спросить, есть ли в Польше проекты для зарубежных бизнесменов? Скажем, предприниматель из Молдовы хочет открыть дело в Польше или выйти на польский рынок. С кем ему надо работать – с торговыми палатами, напрямую с бизнесменами или...

– Как вы отметили, есть разные способы найти экономических партнеров за пределами страны. Есть торговые палаты на центральном и местном уровнях. Есть торговые палаты по отдельным отраслям экономики. Работает немало ярмарок. Существует интернет, и сегодня мы можем оттуда почерпнуть много информации: какие предприятия работают, каковы требования и прочее. Однако наступает момент, когда требуется прямой контакт, встреча, дискуссия. Мы призываем к активности и в этой сфере – до конца этого года при поддержке посольства мы организуем прибытие миссии деловых людей из Польши в Молдову. Это длительная работа, но надо пытаться, чтобы добиться здесь успеха.

Что касается остальных проектов по развитию, то хочу отметить, что кроме посольства есть информационный центр для органов местного самоуправления Молдовы. В общем, мы предлагаем налаживать связи со всеми существующими экономическими организациями: различными торговыми палатами, ассоциациями деловых людей и так далее.

– Почему польские компании не приходят в банковский сектор Республики Молдова и сектор страхования?

– Конечно, рынок Молдовы не столь велик, как, например, в Украине. Будучи ее соседкой, у Польши может быть больше общего с Украиной и потому, что это большая страна. Не буду скрывать и того, что некоторые события в недавнем прошлом не улучшили имидж банковской системы Республики Молдова. Доверие к банковскому сектору пошатнулось, и потребуются немало усилий, чтобы его восстановить.

– По Вашему мнению, как можно придать новый импульс отношениям между Молдовой и Польшей? Надо ли организовать новый бизнес-форум, встречу премьер-министров или другое мероприятие?

– Именно для этого мы и организуем миссию бизнесменов Польши в Молдову. Думаю, надо двигаться вперед небольшими шагами, не рассчитывать на многое, так как, чтобы завести друзей, требуется время. Бизнесу нужна и дружба, надо не просто познакомиться, но доверять качеству продукта. Для предпринимателей имеет значение долгосрочное партнерство, которое обеспечит и количество, и качество поставляемого товара на длительный срок.

Хочу вернуться к вину. Вино не является частью польской культуры, так как у нас другой климат. Поэтому нужна интенсивная политика продвижения этого продукта.

Иными словами, во многих отраслях должны существовать не только отношения между бизнесменами, нужно установить и контакт с потребителем. А это означает знание рынка, языка и культуры страны.

*Беседовал
Геннадий ТУДОРЯНУ*